Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԸԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պօղը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس قیریم
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար ժամանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ 10 ՓԱՐԱ

ՌԱՄԻԿԻՆ ՎԵՆԵՏԻԿԸ

Մշտնջենաւորապէս ալիքներու մէջ ծփացող և բազմերանգ է Վենետիկ։

Իր մօզայիքներով, իր սպիտակափայլ, կանաչագեղ և վարդագոյն մարմարիոններով և իր արձաններով հրաշալի մայր եկեղեցի մը ունի։

Ունի խամբօններ և ֆօրքեններ, փոքր գաւիթներ՝ չրջապատուած հինցած բնակարաններով, որոնք միայն մէկ ելք ունին՝ սօթթօփօրթիքօ այսինքն տունեցուն տակէն շինուած կամար մը և որոնք որմափակուածի խորհրդաւոր երեւոյթ մը ունին։

Ունի պալատներ՝ գոթական պատուհաններով, տանթէլակերպ պատրշգամներով, մամուռէն կերուած վերնագաւթակներով (perron) զորս կը թրջեն կանաչագոյն և վարդակարմիր ցոլքերով վէտ վէտ և փայփլուն խանալներուն ջուրերը, պատկերախմբով մը և կամ սէֆօրով մը զոր հարիւր անգամ տեսած ես։

Ասիկայ սէրէնաթի և կօնցօյի Վենետիկն է։ Ունի եզերքներ և կղզիներ որոնք չրջապատուած են նըրակերտ և բարձրաչէն յիշատակարաններով որոնց ամէնքն ալ կարծես մէյմէկ վարդագոյն, դեղնագոյն և սոխտակ բիծեր են գրուած երկինքին և ջուրին կրկնակի թափանցկութեան մէջ։

Ունի նեղ և օձապտոյտ խալլէններ (փողոց) զորս մինչ կը կարեն փոքրիկ կամուրջներ և խալլէներէն աւելի նեղկուկ ռամիններ, (փողոցի թեւ) որոնք ուրիշ բան չեն եթէ ոչ ճշմարիտ նըրբանցքներ երկու մթազգած պարիսպներու միջեւ։

Մեծ Քանալէն (Gran Canale) որպէս և Ճիուտէքքայի Քանալէն (Guidecca) վրայ ունի՝ կեանք մը չարժուն և գունագեղ, սեւ և սուր կօնտօլներ զոր կը վարեն երկու պատարրիօյիներ չնորհալիր և բեկբեկ կերպով մը, օտարականներով վիշտ լեփլեցուն վափօրէթթիներ (փոքր շոգենաւեր), նարընջագոյն առագաստներով ձկնորսի լայն և տափակ նաւակներ, ջնարակուած և փայլուն զրօսանաւեր, վաճառականական ահագին շոգենաւեր որոնց ամէնքը կը սահին կ'երթան միապաղաղ և դալկագոյն մակերեւոյթի մը վրայ։

Եւ կեանք մը ունի ռամկային որ կը վխտայ, կը թափառի և կը մուրայ, և որ ամենուրեք կը թողու իր նկարագեղ կողմը, իր զուարթութիւնը և նոյնպէս իր աղտոտութիւնը։

Ռամկական Վենետիկը հետաքրքրական և զուարճացուցիչ է և անոր վրայ է որ պիտի խօսինք հիմայ։

Ինչպէս Իտալիոյ ամէն քաղաքներու մէջ, Վենետիկի մէջ ալ, ընդհանուր թաղ մը չի կայ, խուժանը ամենուրեք կը չրջագայի ազատօրէն, սակայն պէտք է զայն երթալ տեսնել չուկան՝ անցնելով նեղ և ամէնքն իրարու նման փողոցներէ (calle) որոնց մէջ կը կորսուիս եթէ քսան անգամ ճամբադ չի հարցնես։

Կ'ըսեն որ Իտալացիք քիչով կ'ապրին։ Վենետկոյ մէջ ուտեստը կը զեղու։ Փողոցներուն (քալլէ) երկայնութեանը հաստատուած են խանութներ որոնց առջեւը զետուող կէս բարձրութեամբ վանդակապատին ետեւ կը տեսնես Ֆրիթթէլլիներ, այսինքն ալիւրին մէջ կուշտ մը թաթխուած և տապկուած ձուկեր զոր մէկ կողմէն կը տապկեն և մէկ կողմէն կը ծախեն։

Եւ այդ Ֆրիթթէլլիները այրած իւղի այնպիսի հոտ մը կը բուրեն որ ատոնք ուտել փորձելու համար անպատճառ տեղացի պէտք է ըլլալ։

Ֆրիթթէլլիներուն քովիկը կը ծախուին, ճիշտ հոն տեղը պէս, բաց խանութներու մէջ, և ահագին կողովներու մէջ լեցուած բանջարեղէններ։

Այդ կողովները կը կազմեն՝ ահագին քանակութեամբ՝ կանկառ, ծնեբեկ, ազցան, կառճապիք, Ֆէնօքքի, նարինջ։

Բանջարավաճառներուն քովն են հաւ ծախողները։ Ցեղ և նիհար են հոնտեղի հաւերը։ Մսավաճառ շատ քիչ կայ։ Ձուկն ու հաւեղէնը ուտեստին հիմը կը կազմեն։

Յետոյ կուգան հացավաճառները որոնք ախորժակ բացող փոքր հացեր կը ցուցադրեն և հացի մեծ զանազանութիւն կայ. կարագով հաց, կաթով հաց, ձէթով հաց, կարծր կալէթաներ, բարակ փոքր և կեղեւը չամիչով զարդարուած հացեր, և խմորի համ ունեցող կակուղ հաց մը՝ որուն մէջը լեցուած է խոչոր չամիչներով և զոր չերտ չերտ կը ծախեն. օտարականաց համար ալ կան մասնաւոր հացեր՝ որպէս անգլիական plum-cake ձեւով շինուած գերմանական հացեր և plum-pudding։

Եւ բոլոր այս ուտեստի առարկաներուն մէջէն անցնելով կը հասնինք Ռիալթոյի կամուրջը. մարմարեայ այս կամուրջը որ սկսած է շինուիլ 1588 թուականին, երեք կարգ սանդուխ ունի որոնք զուգահեռական երեք փողոցներ կը ձեւացնեն, որոնց մէջտեղինը երկու կողմերէն խանութներով զարդարուած է։ Ընդհանրապէս այդ տեղ է որ շատ աժան գնով կը ծախուին ամէն տեսակ կերպասներ։ Սանդուխին վրայ անդադար երթեւեկութիւն մը կայ կիներու որոնք՝ չուկայ գացած ատենին հոն ալ կը հանդիպին արդուզարդի վաբերեկալ գնումներ ընելու համար։

Կիները՝ ամէն օրուան համար՝ մոխրագոյն բարդ բուրդով բանուած չալեր կը կրեն, իսկ կիրակի օրերը՝ գեղեցիկ ծոպերով զարդարուն սեւ նուրբ քաշմիրէ չալեր. իրենց ամէնօրեայ չալերուն մէջ փաթթուած տեսնողը զիրենք աղքատ կիներ կը կարծէ, բայց էքենց կիրակի աւուր արդուզարդովը՝ մէյ մէկ դիւթիչ գնչուհիներ կը դառնան։

Կամուրջը իջնելով, ձախ կողմը, վարդագոյն երկայն շէնք մը կայ որ վրան գոցուած ճամբայ մը կը ձեւացնէ որուն ներքեւը հաստատուած են գոհարեղինաց փոքր կրպակներ։

Մէջտեղը, վրաններու տակ մեծ ցուցադրութիւն մը ուտեստի, բանջարեղէնի, պանիրի, հաւկթի, որոնց առջեւ կը տեսնես արտաքոյ կարգի ողջուորութիւն մը. չորցած ծեր կիներ, թուխ դէմքով, կանոնաւոր դիմագծերով, չալերը կռնակնին. մանկամարդ աղջիկներ, երբեմն սիրուն, գլուխնին լաչ մը չտկուած, վէտ վէտ մազերով որոնց գագաթը անկուած է շինիօն մը. շրջուն փերեզակներ ֆարբ բօսթալի, նարինջի, Ֆրիւ կլասէի (փոքր փայտի կտորներու անցուած), պաղ պէօրէէի. և վերջապէս, Ջրավաճառը իր խոչոր պղնձեայ դոյլովը՝ որուն քով դրուած պատկերազարդ փոքր սեղանի մը վրայ պարապ գաւաթները յաճախորդներուն կը սպասեն։

Եթէ, պատահմամբ, օտարական մը անցնի, ցնցոտիներ հագած տղաքներ, վրանին գլուխնին պատառատ ծերուկներ, և կամ թէ մինչեւ անգամ բարեկեցիկ երեւոյթ մը ունեցող կիներ բնաւ ամօթ չեն զգար ձեռքերնին կարկառել սօլտիճօ (*) մը խնդրելու համար. ասիկայ երկրին սովորութիւնն է որ շատ բնական բան մը նկատուած է։

Աստ և անդ բաց օդին մէջ Ֆրիթթէլլի ծախող մը՝ իր ցուցադրութիւնը զարդարած ըլլալու համար սեղանին վրայ դրած է քանի մը պղնձեայ պնակներ որոնք հնութիւն մը կազմեն և զոր ռամիկ դասակարգն Վենետկոյ որպէս և կղզիներուն ձկնորսները ամենայն նախանձախնդրութեամբ պահած են յորդւոց որդի, ատոնցմով պճնելու համար իրենց խոնարհ յարկերը։ Այդ պնակները ԺԱ. դարէն սկսեալ կը շինուէին եղեր Գերմանիոյ մէջ և կը փոխանակուէին եղեր Վենետիկեան առարկաներու հետ։ Գրեթէ ամէնուն ալ վրան ուռուցիկ ծաղիկներ և կամ պտուղներ կան, երբեմն ալ մարդու պատկերներ։ Ատոնք մինչեւ հազար ֆրանքի կրնան ծախուիլ եղեր։

Հրմշտկելով, զրօսնլով, աչքդ և միտքդ գրգռուած, կը հասնիս Էրպէրիան, այսինքն բանջարեղինաց բազարը որ կը գտնուի Խանալէն դարձուծիդ՝ պէս կամարակապներու ներքեւ։ Քովը գտնուած վաճառատուններուն ցուցադրութիւնները բան մը չեն։ Բանջարեղինաց փոքրիկ բլուրներ կրնամ ըսել, այնքան կանոնչի ահագին զանգուած կը կազմեն որուն վրայ նարինջներ մէյ մէկ դեղին բիծեր կ'երեւան։ Դիմացը, Խանալէն միւս կողմը, ընդարձակ վերնագաւթակով և անդաստակաւոր (portique) շէնքը՝ Ֆօնտաքօ տէի Թէտէսքի կոչուած հոյակապ շէնքն է որուն մէջ ԺԶ. դարուն կեդրոնացած էին գաղթական Գերմանացւոց մթերքանոցները և որ այսօրուան օրս թղթատարական և հեռագրական կեդրոնական կայանի մը վերածուած է։

Էրպէրիային առաջքը կապուած են բանջարեղէններու բեռով կոնտօլները զորս նորէն ետ պիտի տանին։ Հոն, փոխանակ դանդաղ և չանդալիր սայլերու և յողնատանջ ձիերու և էչերու, լուկ, մինչև ու թեթեւասահ կոնտօլներ են որ կը գործեն։ Եւ ապաքէն, Վենետիկի թափանցիկ արչալոյսին, չափազանց սիրուն է տեսնել այդ կանաչեղէններով (verdura) բեռնաւորեալ նաւակներուն սահիլը՝ խանալներուն երկայնութեանը։

Քիչ մը աւելի անդին, դարձեալ կամարակապներուն ներքեւ, կը գտնուի փէսքէրիան այսինքն ձկնարանը։

Հոյակապ բան մըն է այս ձուկերու չուկան, ուր ցուցադրուած կը տեսնես Ադրիականի բոլոր հարստութիւնը։

Մեր ձուկերէն շատերը հոն կը տեսնես, որպէս վաղօս ըսուած ձուկը, տիլ պալըըը կոչուածը, անոյշ ջուրի օձաձուկ, պարպունեա, սարտէլա, ընտիր սսաֆօղներ, խոչոր և համեղ փավուրեաներ, ամէն տեսակ խեցգետիներ, դառագ կոչուած խեցեմորթեր, սուփիաներ, և տեղայիններէն շատ սիրուած մածուծիկ և սեւ գոյն տեսակ մը փոքր ձուկ, և դեռ ուրիշ շատ մը տեսակ ձուկեր։

Ապակեղէն առարկաներու շինութիւնը շատ զարգացած է Վենետիկի մէջ՝ որուն կեդրոնն է Մուրանօ կղզին. ատոնց մէջ ամէն երանգ կը գտնես՝ կարմիր, արծաթագոյն, կապուտակ, վարդագոյն, կանանչկեկ և փայփլուն թափանցիկ, նուրբ և բազմազան։

Իրեն հանդիպակաց է Քրամեանալէն, չրջապատուած ապարանքներով որոնց գոթական պատուհաններուն, որպէս և քանդակուած քարէ պատչգամներուն վրայ լոյսը այնպիսի նուրբ գոյներ կը ցոլացնէ որ նոր կը կարծես, և այս ապարանքներուն առաջքը ցիցեր կան որոնք կը ծառայեն կօնտօլները կապելու համար։ Այս ցիցերը՝ դեղին, կապոյտ, կանաչ, սեւ, ոմանք գիծերով, ոմանք թուանշաններով, ոմանք ալ թագապսակներով, դասակարգի տեսակ մը բաժանում կը ցուցնեն և ատոնցմով կը հասկցուի շէնքին տիրոջը փարթամութեան որպէս և ճաշակին աստիճանը։

Երբ Ձկնարանին սանդուխներէն իջնես, կը տեսնես կօնտօլներ որոնց տակի ձեւով կլոր կողովներ կապուած են և որոնք տակաւին ողջ ողջ բսաֆօղներ և փավուրեաներ փոխադրելու կը ծառայեն։

Բոլոր այդ ձուկերն որպէս և բոլոր այդ բանջարեղէնները Վենետիկը չըրջապատող կղզիներէն կուգան, այսինքն Մուրանօյէն, Պուրանօյէն, Փալլէսթրինայէն, Սօթթօ Մարինայէն և Քիօճիայէն. այս կղզիներն ալ Վենետիկին պէս ծովալճակներ (laguna)ին՝ վարդագոյն, դեղին, կապուտակ ներկուած տուներով և կտրուած խանալներով։

Էրիկ-մարդիկ կամ բանջարեղէն կը մշակեն և կամ որսի կ'երթան՝ խոչոր և տափակ նաւակներով, որոնց նարնջագոյն առագաստները շատ սիրուն և գողտր երանգ մը կուտան ջուրին և երկինքին դալկագոյն թափանցկութեանը։

Կիներն ալ, իրենց բազմաթիւ պիներլէները հոգալով հանդերձ, կը գործեն իրենց այնչափ հռչակուած տանթէլան, որ ճշմարիտ հրաշալիք մըն է նրբութեան, զոր կը սորվին Պուրանօյի դպրոցներուն մէջ։

Բոլոր այս երկրագործ և ձկնորս ժողովրդը ըստ բաւականի իր ապրուստը կը ճարէ։

Բարքերնին է հանդարտիկ, նկարագիրնին զուարթ և սիրահար են հանդէսներու։

Այս հանդէսներուն մէջ, հատ մը կայ որ Սանթա-Մարթայի հանդէսը կը կոչուի, և որուն ծագումը շատ հին է և հաստատուած է ի պատիւ տիլ պալըըը կոչուած ձուկին։

Յունիսի մէջ (այս ամսոյն մէջ շատ առատ է այդ ձուկը), տիլ պալըըը որսի երթալը զբօսանք մ'է եղեր կանոնաւոր։ Որսէն վերջը ծովեզերքը կը հաւաքուին եղեր և քանած ձուկերով աղուոր մը կերուխումի կ'ընեն եղեր։

Ատոնք պարզ հաճոյքներ են եղեր, բայց և այնպէս առկէ ալ ձանձրանալով հանդէսը վերածեր են բացօթեայ հացկերոյթներու որոնց մէջ պատուոյ տեղը սկսեր է բռնել տօլիաճ (լեզուաձուկը!). այս հացկերոյթները և խրախճանութիւնները տեղի կ'ունենան եղեր Սանթա-Մարթա տօնին օրը։

Այս հանդէսը մասնաւորաբար ծովային է, և ան որ զայն կը զանազանէ միւս բոլոր Վենետիկեան հանդէսներէն, կօնտօլներու այն անհամեմատ բազմութիւնն է որոնք հոն կը վխտան ամէնքն ալ զարդարուն։

Հարուստ դասակարգն ալ հոն կը խուժէ պերճաշուք նաւակներով՝ ծածկուած փառաւորապէս զարդարուած և փայփլուն վրանակներով։

Ընկերութիւններ կը կազմուին որոնք նուազ ծախքեր չեն ըներ։ Եւ խոնարհ արհեստաւորը, խեղճ գործաւորը իր ամնչյան ռոճիկէն ամէն չաբաթ փոքրիկ խնայողութիւն մը կ'ընէ և իր ընկերներուն հետ կը մանակցի դոլարիքով, ծաղկէ պսակներով և թղթէ լապտերներով զարդարուն նաւակ մ'ունենալու համար։

Հանդէսին համար որոշուած ժամէն շատ առաջ, բոլոր նաւակները չարուած կը կենան փողոյին մօտիկը, զիրենք ցուցադրելու և կամ թէ իրենց անձնիւր ընկերութեանը սպասելու համար, յետոյ ցնծալիր երգերով ճամբայ կ'ելնեն։

Այս գոյնզգոյն նաւակներու բազմութիւնը կանգ կ'առնու Սանթա-Մարթայի եզերքը և այդ տեղը անմիջապէս բազմամբոխ և լուսաչող հրապարակի մը կը փոխուի։

Ան խաղաղուէմէկ ըլլալը, ձայներու և օրքէսթրաններու ժխորն ու չմորը, և այդ ժողովրդական անսահման հաւաքոյթին ցնծութեան աղաղակները հանդէսին բոլորովին եզական հանգամանք մը կը դրոշմեն։

Առաւել կամ նուազ ճոխութեամբ սեղաններ կը չտկուին նաւակներու մէջ. աղքատ դասակարգը ամենայն ախորժանօք կը ճաշակէ իր համեստ կերակուրը և բնաւ չի ցանկար հարուստին փափուկ ճերակուրքին։ Եւ արդէն Սանթա-Մարթայի հանդէսը հաճոյից և ըզուարճութեանց հաւասարակչռութիւն մը կ'ստեղծէ։

Ամէն մարդիկ եղբայր կ'ըլլան իրարու։

Կրպարու հետ կը խօսակցին առանց իրարու ծանօթացած ըլլալու, և գաւաթները կը չրջագային մէկ նաւէն միւսը։

Բայց խրախճանութիւնը միայն ծովուն վրայ չէ որ տեղի կ'ունենայ. ցամաքը մարդերով կը վխտայ։ Տաք-բէրէ և Քամփօ Սանթա-Մարթա կոչուած հրապարակները լուսավառութիւններու մէջ կը չողչողան։ Սրճարանները, ամենայն տեղին պանդոկները լեփ լեցուն են մարդով, և տեղւոյ չգոյութեան պատճառաւ, խորտիկանոթները ու կաթարաները փողոցներուն ճիշդ մէջտեղը կը գործեն։

Ֆրիթթէլլիներ կը ծախուին՝ որոնց համար հոգի կուտայ Վենետիկցի ժողովուրդը, և հետաքրքրականը սա է որ այդպիսի հանդէսի մը մէջ, ուր առատօրէն և անվերջանալի կերպով կը ճնկեն, ջրավաճառներն ալ աղէկ գործ կը տեսնեն։

Եւ սակայն ժամերը կը սահին, առաւօտ կ'ըլլայ, և ժողովուրդը, որ հանդէսը տակաւին երկարել կ'ուզէ, կ'երթայ ողջունելու արչալոյսը Էրպէրիայի բանջարեղէններուն և պտուղներուն միջեւ և կը տարածուի Ախալլօյի սրճարաններուն մէջ։

Սանթա-Մարթայի հանդէսէն վերջը տակաւին կան ուրիշ նոյնանման հանդէսներ։ Ատոնք միշտ կը կայանան նաւակով երթալու մէջ, առաւօտ կամ իրիկուն, որոշեալ տեղ մը՝ երկար բարակ և զուարթօրէն ճէՖ ընելու։

Եւ, մինչդեռ դիւրակեաց Վենետիկցիներ փակուած կը մնան իրենց

(*) Ասիկայ կը համապատասխանէ մեր պէշփարաճըգ, օճփարաճըգ բացատրութիւններուն։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 75

ՋԱՍԻՄ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ը.

Խըլավուզչէքի սակարկութիւնը երկարատեւ բանակցութեան մը դուռը բացաւ Բօլի ու Կայծակեանի միջեւ որ ամէն ճիգ կը թափէր բերնէն պաշտօնապէս խոստում մը չհանելու համար, մինչդեռ ապահովագրողը դիմացինէն հարիւրապատիկ աւելի խորամանկ՝ գըրաւոր յանձնառութիւն մը կը պահանջէր որուն մէջ որոշապէս բացատրուած ըլլար իր ստանալիք վարձքին քանակութիւնը։ Խըլավուզչէքը երեւոյթները փրկելու համար պատրուակուած բացատրութիւն մ'էր միայն, առաջադրուած գործին խակական անունը սառր տեսակէն ոճրագործութիւն մ'էր, որուն ծանրութիւնը աղէկ գնահատած էր ապահովագրողը ու անոր համար կը պնդէր իր պահանջկոտութեան վրայ, վստահ ըլլալով որ իր առաջարկները որչափ ալ ծանր ըլլան բացարձակ մերժումի պիտի չդատապարտուին Կայծակեանի կողմէ։

Շահամոլութիւնը այն աստիճան կուրցուցած էր վաճառականը, որ չէր խորհեր թէ առանց սրիկայի մը գործակցութենէն ի՛նչ օգուտ կարելի էր քաղել, մանաւանդ որ եթէ գործադրել յաջողէր իսկ իր ծրագրած չարիքները, անոնք բաւական պիտի ըլլայի՞ն Պարգեւեանի աղջիկը զաւկին հետ ամուսնացնելու և հաստատուն հարստութիւնը իրեն փոխանցելու։ Ուրիշ պարագաներու մէջ բաւական հեռատեսութիւն ունէր Կայծակեան՝ ըրածը թաղածը գիտնալու, բայց հիմա որ ագահութեան մտէն վարակուած էր, ալ ուղղեց եղբականութիւնը նկատողութեան առնելու՝ և ապահովագրողին ճամարտակութենէն ա՛լ աւելի քօղալլերուած՝ կը մղուէր գործի մէջ, կարելի եղածին չափ Բօլի նուազ չահաբաժին տալու խնդիրին վրայ միայն խորհելով։

Երիտասարդ ապահովագրողը չսէրն մեծը ձեռք անցընելու համար պզտիկը զոհել անհրաժեշտ նկատելով գրպանի նամակը հանեց ու զայն խօսակիցին ներկայելով,

—Տեսէ՛ք, ըսաւ, ես առաջին փորձը կուտամ անկեղծութեանս, անաւասիկ նամակը, դուք հինգ ոսկի չառաջարկեցի՞ք ինծի և այդ գումարը բաւական արժէք մը չունի՞ աչքիս. ես ինքնայօժար կը հրաժարիմ այդ չահէն. կարդացէք նամակը, ահաւասիկ։

Հայր ու տղայ մեծ հետաքրքրութեամբ հակեցան նամակին վրայ, մինչդեռ Բօլ հեռուէն անոնց երկուքին ընթացքը կը դիտէր հասկնալու համար թէ նամակը ի՛նչ տպաւորութիւն պիտի ընէ երկուքին ալ վրայ։

Կոէկուռար, նամակին վրայ աչք մը պտըտցնելէ ետք, անմիջապէս ճանչնալով մօրը ձեռագիրն ու չկրնալով զարմացումը զսպել,

—Մա՛յրս, գոչեց։

Կայծակեան ալ դժոյնդպէս ճանչցաւ կնոջը գիրը և վայրկենապէս կատաղութիւնով լեցուեցաւ. սակայն Բօլի առջեւ ամէն գաղտնիք չպարզելու խոհեմութեամբ զսպեց ինքզինք ու գրասեղանին տակէն Կոէկուռարի ոտքին կոխեց՝ զայն լռեցնելու համար։ Ասանկ դարձուածները չէին կրնար գաղտնի մնալ ապահովագրողէն որ դիմացինին հոգւոյն խորը կը կարդար, երբ մանաւանդ ամենադոյզն տեղեկութիւն մը ունենար անցեալէն. ուստի անմիջապէս կռահեց որ իր ենթադրածէն շատ մեծ գաղտնիք մը կայ այս գործին մէջ և տիկին Կայծակեան է Հրաչեայի այս ազդարարութիւնը ուղղողը։ Պարագան շատ վճռական էր և Կայծակեանի վրայ ճնշում բանեցնելու համար անհրաժեշտ էր զգացնել անոր թէ թափանցած է գաղտնիքին, ուստի խօսքը Կոէկուռարի ուղղելով,

—Մայրս, ըսիր, եղեւը չըրիր, ըսաւ, մօրդ չէ՞ այս գիրը, ինչո՞ւ արձակ համարձակ չես խօսիր զգացած տպաւորութիւններդ։

Երիտասարդը կակազեց, առանց որոշ պատասխան մը տալու։

—Բայց դուք անկեղծ ըլլալու կամք ցոյց չէք տար, յարեց Բօլ, ինչ որ գործին յաջողութիւնը ջուրը ձգելու պատճառ կրնայ ըլլալ։ Երբ այս նամակը ձեռք անցուցած եմ, բնական է որ զայն գրողն ալ գիտնամ, մայրդ է այս՝, միւսին Կոէկուռա, այս նամակը գրողը և դուք ինծմէ ծածկել կը ջանաք զայն։

Կայծակեան չուզելով ասանկ չադակրատ սրիկայի մը բերանը ձգել իրենց ընտանեկան գաղտնիքը.

—Չէ՛ միւսին Բօլ, ըսաւ, չեմ ներեր որ այնչափ առաջ երթաս ու բերնեդ եկածը խօսիս. գիտե՞ս արտասանած խօսքիդ նշանակութիւնը, ի՞նչ ըսել կ'ուզես, Կոէկուռարին մայրը ինչո՞ւ ըլլայ այս նամակը գրողը. կ'աղաչեմ քիչ մը կշռէ խօսքերդ, ես ամէն բանի կը ներեմ բայց երբ յարգանքի պակասութիւն տեսնեմ չեմ կրնար դիմանալ ու կը պոռթկամ։

—Ես անկեղծութենէ չեմ կրնար շեղիլ, պատասխանեց Բօլ որ առանց դարձուածքներէ չընկճուելու չափ փորձառութիւն ունէր, գիտցածս նոյնութեամբ կ'ըսեմ գործին յաջողութեանը համար. որովհետեւ իբրեւ առեւտրական ամէնէն չահաւէտ գործը կը նկատեմ այս խնդիրը և չեմ ուզեր որ անիմաստ գաղտնապահութիւններով, փափկանկատութիւններով վտանգի ենթարկեմ ստանալիք մէկ քանի հազար ոսկիի չահաբաժինս, որ գուցէ հիմնական դրամագլուխ մը ըլլայ ինծի համար. հետեւաբար եթէ դուք ալ իմ չահակիցս էք պէտք է գիտնաք որ տիկին Կայծակեանն է այս նամակին հեղինակը և հայր ու որդի Կայծակեաններն են նախապէս Հրաչեայի ծուղակ լարողները։

Կայծակեան կատաղութենէն կասկարմիր կտրած սկսաւ խոժոռ ակնարկներ ուղղել Կոէկուռարի, վստահ ըլլալով որ անոր անճարակութեան երեսէն հրապարակուած է գաղտնիքը։ Սրդաբեւ այս սառր չահախնդիր ձեռնարկին մէջ պիտի գործակցէր ապահովագրողին, բայց այս աստիճան անոր անձնատուր ըլլալն ալ հպարտութեանը կը դպչէր, ուստի ինքզինքը արդարացընելու ունայն փորձ մը ընելով.

—Շիտակը անքաղաքավարութեան այս աստիճանը չէի սպասեր, ըսաւ, եկաք համոզեցիք, գործին գլուխ կանգնեցուցիք մեզ, հիմա ալ առանց քաշուելու կը խօսիք այնպիսի բաներ, որոնք ներելի չեն կենցաղագէտ մարդու մը համար։

—Ես առանց դրական ապացոյցի բան չեմ խօսիր Կայծակեան էֆէնտի, յարեց Բօլ չարունակելով անտարբեր դէրքը. ի՞նչ հարկ ատանկ ձեւերու, ինչո՞ւ պարապ խօսքերով ժամավաճառ ընենք զիրար, գործի մարդ ըլլանք, աս գործը մեր երկուքին ալ նպաստաւո՞ր է թէ ոչ. հեղինակութեան փառքին վրայ ինչո՞ւ վիճինք, ո՛վ կուզէ թող յղացած ըլլայ, բաւական է որ արդիւնքը մենք պիտի քաղենք. հիմա թուղթ գրիչ տուէք ինծի, պարզ երկտող մը պիտի գրեմ որուն տակը բաւական է որ ստորագրութիւն մը դնէք։

(Շարունակելի)

ապարանքներուն մէջ, ապարանքներ որոնք դուրսէն փլփլկածի երեւոյթ մը ունին և ներսէն ալ սոսկալի հոյակապ բաներ են, անդին օտարականներ, ուղեցոյց ի ձեռին, կը վազեն, կը վազվզեն տեսնելու համար բոլոր եկեղեցիները, բոլոր կղզիներն ու բոլոր քանալները, որոնց վրայէն սիրատարփ էակներ կը սահին կ'անցնին կոնտոլաներով, ըլլայ լուսաւոր ժամերու մէջ, ըլլայ խորհրդաւոր ժամերու մէջ, — ժողովրդական բոլոր այդ կեանքը՝ նկարագեղ, գունագեղ և զուարթագեղ, կը վխտայ սա երկու կեդրոններուն չուրջը՝ Մէրչէրիա և Փէսքէրիա։

Այս զեղուն Վենետիկը զոր առաջնորդները (ciceroni) ձեզի չեն ցուցներ, ոչ նուազ չահագրգռական և ոչ ալ նուազ գեղեցիկ է Սրբոյն Մարկոսի հրապարակին, Գեղարուեստից Ակադեմիային և ծովալճակներուն (laguna) դասական քաղաքէն, և իր գեղապայծառ գոյներուն փաղփիւնը չատ լաւ կը յարմարի իր ալիքներուն կապոյտին և իր երկնքին չքեղութեանը։

Ա. Ռ.

Պարզ Խօսքեր

ԿԱՆԿԱՌԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հիւանդանոցի կանկառներն օրուան խնդիր եղան այս օրերս և իրենց մեծաքանակ վաճառումով ցոյց տուին թէ մեր համայնքը գիտէ առաջնութիւն տալ բարեսիրական հաստատութեան մը նպաստին համար ծախուած ո՛ և է ապրանքի, երբ մանաւանդ, տնտեսական անվրէպելի օրէնքին համաձայն, նկատի առնուին մրցումի պայմանները։ Ամէն թաղի և գիւղի մէջ, ամէնէն խնայասէր ընտանիքներն իսկ սիրայօժար գնեցին իրենց ղրկուած կանկառները, քանի որ այս կերպով չէ թէ միայն Հիւանդանոցին պիտի նպաստէին, այլ նաեւ ուրիշ ո՛ և է վաճառորդէ մըն ալ արդէն այն գնով ծախու պիտի առնէին։ Էսնաֆ ընտանիքներէն ո՛չ մէկը մինչեւ հիմա մտքէն անցուց, կարծենք, Հիւանդանոցի կանկառներն իրեն բերողին առաջարկել որ ուրիշ վաճառորդներէ պակաս գնով տայ։ Եւ սակայն հարուստին մէկն, որ իր անուան առթիւ ամէն տարի սարքած երեկոյթին համար անհագին գումարներ կը ծախսէ, այն հիանալի գաղափարն յղացաւ և իրեն ղրկուած կանկառները, որոնք ուրիշ ո՛չ մէկ տեղ 20 փր.էն պակաս չեն ծախուիր, 15 փր.ի գնել առաջարկեց, իրեն ոտքը եկած առիթէն օգտուիլ ուզելով։ Այսքան գործնականութիւն մտքէ կ'անցընէի՞ք։

ՍԻՄԷՕՆ ՏԷՐՈՒՆԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԻՇՏ ՔԻՆՉԷՈՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

ԶՕՐԱՎԱՐ ՄԱՒ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ

Քինչէուի ճաբոնական յաղթանակը փայլուն անցք մը եղաւ, որով երկրորդ անգամ ուժգնապէս հաստատուեցաւ թէ Ճաբոնցիք ցամաքային պետութիւն մըն ալ էին և թէ ճաբոն զօրքերը օժտուած էին յամառ քաջասրտութիւնով մը և արագաշարժ ռազմավարութեամբ մը։

Վերջին ճակատամարտին մասին տեղեկութիւնները ճաբոնական աղբիւրէ հասած են. աւելի բնական էր, որովհետեւ Ռուսները քշուեցան Բորթ Արթուր, զուրկ ո և է յարաբերութենէ կեդրոնական բանակին հետ։

Քինչէուի գրաւումը և Նունշանի այնքան անառիկ դիրքէն Ռուսներուն վտարումը, մեծ յաջողութիւնն էր Ճաբոնցի զօրավարներուն այն յեղակարծ և ծածուկ յառաջագիծին, որով այնքան անուն սկսան չահիլ, ռազմական աշխարհին մէջ։

Եւրոպայի բոլոր զինուորական քննադատները կը գովեն Ճաբոնի բանակին այդ փայլուն յաղթանակը, ի վեր հանելով ճակատամարտին դիրքին կարեւորութիւնը։ Ֆրանսերէն թերթերն ալ չեն ուրանար վերջին յաջողութեան մեծութիւնը։ Թան կ'ըսէ թէ Քինչէուի ճակատամարտը ճաբոնական բանակին գործօն և ճարտար ռազմավարութեան չքեղ մէկ ապացոյցն է։ Եթէ 25ի և 26ի առտուան պայքարին առաջին չրջանին մէջ, Ճաբոնցիք դիրքի առաւելութիւն ունէին, չրջապատուած ըլլալով Քինչէուն, Նունշանի բլուրին վրայ, վերջին չրջանին մէջ՝ ընդհակառակը Ճաբոնցիք ճակատ ճակտի՝ ետ մղեցին Ռուսները, իրենց պաշտպանողական խորչերէն և զանոնք վտարեցին բուռն ուժով։ Կը մնայ ըսել թէ դիրքը յանկարծական յարձակումով գրաւուեցաւ. բայց Մալաքոֆի ճակատամարտէն գիտենք թէ յարձակում մը ինչի՛ կը նմանի, երբ մանաւանդ այդ յարձակումը Ռուսներուն դէ՛մ է որ կը մղուի։

Այս ճակատամարտին գլխաւոր արդիւնքը սա է որ Ճաբոնցիք Քինչէուի անցքը բռնագրաւեցին, ինչ որ Բորթ-Արթուրի ճամբան կը բանայ իրենց առջեւ։ Քինչէուի և Թալիէնուանի երկու ծոցերը երկու կողմէն սեղմելով Լիաօ-Թունկ թերակղզին, մէջտեղը կը ձգեն 4 քիլոմէթր լայնքով պարանոց մը միայն, զոր այժմ գրաւած են Ճաբոնցիք, չէզոքացնելով թերակղզիին ստորին մասը։ Երկու ծոցերէն կը ռմբակոծուի այս պարանոցը, որով ճաբոնական նաւատորմը կը գործակցի բանակին։ Այս պարանոցն մեծ ուժ մըն է Ճաբոնցիներուն համար, որոնք պիտի կրնան ետ մղել ո և է ռուսական առաջխաղացում դէպի Բորթ-Արթուր, եթէ ստոյգ է որ Քուրոբաթքինի բանակը վար կ'իջնէ։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Քինչէուի ճակատամարտէն ետք ռուսք Բորթ Արթուր քշուեցան։ Թօկօ վերջին անգամ մըն ալ փորձեց ծակը խցել և դարձեալ չյաջողեցաւ։ Այժմ ամէն ուշադրութիւն դարձած է Բորթ-Արթուր։ Ոչ մէկ լուր կայ սակայն, քանի որ մեկուսացուած է այս բերդաքաղաքը։ Բեթերսպուրկ հասած ամէն լուր անգլիական կամ ամերիկեան աղբիւրներէ են։ Բոլոր պանդոկներուն և քլիւպներուն մէջ կախուած են այդ լուրերը, զորս ո՛չ կ'ուրանայ և ոչ ալ կը հաստատէ ռուս կառավարութիւնը։ Պաշտօնական ո և է լուր չկայ։ Ծ. Արեւելքի Ծիպրալթարին պաշարումը սկսած կրնայ նկատուիլ։ Ռուսք կ'ըսեն թէ քաղաքը պիտի դիմանայ։ Ճաբոնական Սպայակոյտը բնաւ ակնարկութիւն չըներ անոր գրաւման դժուարութիւններուն վրայ։ Ռուսք ամուր դիրքեր ունին հոն և բաւականաչափ պաշար։ Քաղաքին պահապան զօրաց և ճաբոններու միջեւ ճակատ ճակատի կռիւ մը դեռ անհաւանական է։ Այս մասին ճաբոնական յառաջագիծը անծանօթ է։

Պատերազմին սկիզբը այս բերդաքաղաքը անառիկ չէր, բայց կորսուած ժամանակէն օգուտ քաղեցին ռուսք և երեք ամիս անընդհատ թնդանօթ, զէնք և ուտեստ ղրկեցին պաշտպանողական դիրքեր չինելով մէկտեղ։ Այս մասին ծախքերը որոնք կրկին էին, նկատի չառնուեցան։ Բիժոնի ծոցը և ուրիշ կեդրոններ հեռաձայնով կապուեցան կեդրոնին, և հսկողութեան սպասարկութիւնը այսպէսով կատարելութեան հասաւ։ Ճաբոնցիք 20,000 հոգի կայ կ'ըսեն Բորթ-Արթուրի մէջ։ Գալով ուտեստեղէնի խնդրոյն, վախնալիք բան մը չեն նկատեր զայն։ Աղէկ մթերք ունի քաղաքը։ Պատերազմին սկիզբը վաճառականներուն ձեռք 6 ամսուան ուտեստ կար։ Անկէց ի վեր երկաթուղիները պաշար տարած են հոն։ Մինակ թարմ միսի պակասը զգալի պիտի ըլլայ կ'ըսեն, սակայն ասոր տեղն ալ կրնան բռնել պահածոները։

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ծ. Արեւելքի պատերազմին ներկայ տագնապալից կացութեան մէջ Չինաստանի հետեւելիք ընթացքը ամէնէն աւելի կասկածի ենթակայ է։ Օտար պետութեանց ներկայացուցիչները տիրող մտահոգութեան, այսինքն Չինաստանի ալ պատերազմին մասնակցութեան առաջքը առնելու համար կրկին և կրկին դիմում ըրին և Երկնային կայսրութիւնն ալ կրկնեց իր չէզոքութեան յայտարարութիւնները։ Սակայն այս մասին ապահովութիւնները ո՛չ և վերջնական վիճակ չեն նկատուիր դեռ քանի որ զօրավար Մաի ծանօթ բանակը գրգռիչ ընթացք մը առեր է կ'ըսեն և քանի որ Չինաստանի հիւսիսակողմի մէկ նահանգին մէջ օտարատեաց չարժում մը սկսեր է։

Բարիզեան թերթի մը Բեքինի թղթակիցը այս չէզոքութեան յարատեւութեան մասին կասկածներ կը յայտնէ։ Հետեւեալը կը հեռագրէ իր թերթին։

«Կ'իմանամ թէ պատերազմ ուզող կուսակցութիւնը մեծ ջանքեր կ'ընէ չինական կառավարութեան մէկ կողմ ձգել տալու համար չէզոքութիւնը։ Զօրս պաշտօնատարներ կայսեր ներկայացուցին այս մասին պատրաստուած տեղեկագիր մը, բայց կառավարութիւնը գոնէ՛ այս պահուն այդ ճամբուն հետեւելու երեւոյթը չունի։ Մանչուրիոյ մէջ տեղի ունեցող եղելութիւնները պիտի ճշդեն իր ընթացքը, կա՛մ չէզոքութիւնը, կա՛մ միջամտութիւնը։»

Զօր. Մայի բանակը ուշադրութեան առարկայ եղաւ իր առաջխաղացման համար։ Նիւ Եորք Հէրըլտ լրագիրը, Մայիս 27 թուակիր հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ իր վերջին թիւին մէջ, Մայի բանակէտէն քաշուած.—

«Զօր. Մա կը հերքէ այն զրոյցը թէ չինացիք Շաօ-Եանկի և Քինչէուի մէջ յարձակած են ռուսներուն վրայ։ Պարէն և ռազմամթերք կը պակսի բայց մարդ, դրամ և ուտեստ ղրկուած են դէպ ի հիւսիս, Մոնկոլեան գրոյի տակ։ Իր զօրքերը կը մարզուին ամէն օր, բայց մեծ արժանիք մը չունին։ Ճաբոնական յաջողութիւնները քաջալերած են չինացիները։ Ճամբորդող օտարականներուն կ'ընկերանան զօրքերու խումբ մը։»

Տէյլի Մէյլի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Սինմինթինկէն.—

«Լուր առնելով թէ ընդհարումներ տեղի ունեցած են ռուսներուն և Զօր. Մայի բանակին միջեւ, անմիջապէս Սինմինթինկ գացի, ուր հաստատեցի թէ ամէն ինչ խաղաղ էր։ Քաղաքին մէջ միայն 20 ռուս կային, նաեւ 400 Խազախներ Լիաօ գետակին վրայ, չուրջ 13 քիլոմէթր արեւելք Մուքտէն տանող մեծ ճամբան։ Ռուսք մեծաքանակ ուտեստ կը գնեն այս տեղէն և աղէկ կը վճարեն։ Այս քաղաքին և Մուքտէնի միջեւ հաղորդակցութիւնները չեն կտրուած։ Քննութենէ կ'անցուին այն ամէն անձերը և վաճառքները որոնք Մուքտէն կը մտնեն։ Մուքտէնի մէջ այժմ 2000 ռուս զօրք միայն կայ։»

Մանչուրիոյ ռուսական իշխանութիւնները տեղեկագրած էին Բեքինի ռուս դեսպան Մ. Լէսարի, որպէս զի զօր. Ման ետ կանչել տայ սահմանագլուխէն։ Շատ մը Քունկուզ խումբերու ջնջումէն հաստատուեցաւ թէ մանչուրիական աւազակները զէնք և ռազմանիւթ կ'ստանան Մայի բանակէն, և թէ իրենց մէջ չինացի կանոնաւոր զօրքեր ալ կային։ Կը յայտարարուի թէ Մ. Լէսար զօր. Ման ետ կանչել պահանջելով յարաբերութեան խզման քայլ մը չպիտի կատարէ Չինաստանի հետ։ Ռուսք չեն կարծեր որ Մա և իր բանակը միջամտեն պատերազմին, կ'ըսեն թէ երկու զօրաբաժին բաւ է պարտութեան մատնելու համար չինական բոլոր ուժերը Բէչէլիի մէջ և ամէն միջոց ձեռք առնուած է որպէս զի Կեդր. Ասիոյ ռուս զօրքերը մտնեն չինական Թաթարիստան, այն պարագային ուր Երկնից կայսրութիւնը միանայ Ծագող Արեւու կայսրութեան հետ։

* * *

ՖՈՒԶԱՆ 26.—Խազախները միշտ կը պտտին Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկի հիւսիսարեւմտեան և հարաւ արեւմտեան կողմերը, 16էն 24 քիլոմէթր չրջանակի մը մէջ։ Այս պատճառով միշտ ընդհարումներ տեղի կ'ունենան որոնց միջոցին Ռուսք ետ կը մղուին։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ. 27.—Պալթիկի նաւատորմը երկու մասի պիտի բաժնուի և մէկ մասը պիտի մեկնի յուլիսին, դէպ ի Ծ. Արեւելք։ Չէմուլբոյի առջեւ Ճաբոնցիներուն կողմէ ընկղմուած Վարեակ յածանաւին հրամանատարը նաւապետ Ռուտնիէվ հրամանատար կարգուեցաւ Ալեքսէյ Բերվազվանի զրահաւորին, որ մեկնող նաւաբաժնին մէջ պիտի գտնուի։ Զինուորական վարժարաններու մէջ իրենց ուսումը այս տարի աւարտողները, առաջիկայ յունիս 3ին, կանխահաս կերպով սպայ պիտի անուանուին, պատերազմին պատճառաւ։

ԼՈՆՏՈՆ 27.—Թոքիոյէն իտալական թերթի մը քաշուած հեռագիրը կ'ըսէ թէ Քուրոքի և Օքու զօրավարներուն բանակները համաձայնութեամբ կը գործեն Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկի ճամբուն վրայ, ինչ որ անկարելի կ'ընէ զօր. Քուրոբաթքինի զատ զատ յարձակիլ իւրաքանչիւր բանակի վրայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—«Բէօլնիչէ Զայթունկ»ի Բեթերսպուրկի թղթակիցը կ'ըսէ թէ զօր. Քուրոբաթքին իբր գործօն բանակ Մանչուրիոյ մէջ իր տրամադրութեան տակ ունի 92,000 զօրք և 268 թնդանօթ։ Ասոնցմէ դուրս են երկաթուղին պահպանող զօրքերը, և զանազան կեդրոններու մէջ ռուսական հիւպատոսներուն կազմակերպած ջոկատները, որոնց վրայ տեղեկութիւն չկայ։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Անգլիական և գերմանական լրագիրներ կ'ըսեն թէ ռուսական բանակին թնդանօթները անկատար են։ Թնդանօթաձիգ զօրավար մը սապէս կը պատասխանէ այս կարծիքին.—

«Ռուսական թնդանօթը պատուական է։ Իր ռումբերը 15 մղոն կ'երթան, մինչ ճաբոնականները 14 մղոն։ Ռուս թնդանօթաձգութեան արագութիւնը 2000 մէթր է մէկ երկվայրկեանի մէջ, մինչ ճաբոնականը 1476 մէթր։ Ռուսք մէկ վայրկեանի մէջ 10 հարուած կրնան արձակել, մինչ թշնամին 5 հատ միայն։ Մեր թնդանօթներուն բերանը 3 բթամատ է, մինչ ճաբոնցիներունը 2.9։ Մեր կրակին ուժը ճաբոնցիներէն մէկ աւելի է։ Իրաւ է, ռուսական թնդանօթը ծանր է ճաբոնականէն, բայց մեր ձիերը աւելի ուժով են, աւելի ընտիր քան մեր թըշնամիները։

ԻՆՉՊԷՍ ՄԵՌԱՒ ՄԱՔԱՐՈՎ

Bերօբավլովսքի նաւապետ Եաքովլէվ, որ ծանրապէս վիրաւորուած էր աղէտքին պահուն, Բեթերսպուրկի մէջ կ'ընդունի հիմա չատ մը այցելուներ, որոնք տեղեկութիւն կ'ուզեն, մանրամասնութիւն կը պահանջեն աղէտքին մասին։ Տիկ. Եաքովլէվ կ'ըսէ թէ հրամանատարը չափազանց յոգնած է և տակաւին կը տառապի իր վէրքերով։ Մեռնող սպաներուն կիները լալահառաչ հոն կը դիմեն, բայց հրամանատարը հազիւ քիչ մը մանրամասնութիւն կրնայ տալ անոնց՝ աղէտքին վրայ։ Եաքովլէվ կ'ըսէ թէ չոգենաւին կամուրջին վրայ կը գտնուէր ինք, երբ յանկարծ լսեց թեթեւ հարուածի մը ձայնը, յետոյ ինքզինքը գտաւ ջուրին խորը, մէջտեղը այն կտորուանքներուն որոնք կարկուտի պէս կը տեղային իր վրայ։ Լաւ լուղորդ մը ըլլալով և վարժութիւն ունենալով ամէն առտու պաղ ջուրի լոգանք ընել, ջուրին երեսը ելաւ բաւական քանակութեամբ պայթուցիկ նիւթերէ թունաւորուած ջուր խմելէ ետք։ Կը լսէր նաւաղներուն ձայնը որոնք կը պոռային «ահա նաւապետը, ազատեցէք զայն»։ Յետոյ մարած էր։ Բաւական ժամ անընդհատ խելակորոյս վիճակի մէջ էր։ Ամբողջ մարմինը կը դողար։

Երբ իրեն հարցուեցաւ թէ ուր կը գտնուէր Մաքարով աղէտքին ատեն, նաւապետը ըսաւ։

—Կամրջակին վրայ էր, և կը պտտէր ուրիչ ծովակալի մը հետ։ Պայթիւնին ատեն, հանեց իր վերարկուն և պատրաստուեցաւ ծովը նետուիլ, սակայն միեւնոյն վայրկեանին սպաննուեցաւ առագաստներուն անկումին հետ։

Մաքարով ծովակալը մերժած էր սպաներուն մաքրել նաւահանգիստին անցքը ընդծովեայ ականներէն, կարծելով որ, սպաներուն վկայութեանց հակառակ, անկարելի էր Ճաբոնցիներուն գիշերանց նաւահանգիստը մտնել իրենց թորփիլանաւերով։ Որովհետեւ Մաքարով չափազանց ջղոտ էր, սպաները չէին համարձակած դիմադրել։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱԲՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՃԱԲՈՆՑԻՔ ԱՌԱՋ ԿԸ ԽԱՂԱՆ

ՆՈՐ ԿՌԻՒՆԵՐ

ՏԱԼՆԻԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ՆՈՐ ԶՕՐՔԵՐ

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, Մայիս 31.— (Պաշտօնական).—Ամսոյս 29ին և 30ին Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկի չրջակայքը հանդարտութիւն կը տիրէր։

27ին, իրիկուան ժամը $10^1/_2$ին, ճաբոնական հետեւակազօրաց ջոկատ մը Քուանդիանսիանէն (Եալուի հիւսիսակողմը) առաջանալով՝ յարձակեցաւ մեր խազախներուն վրայ, որոնք գրաւած էին դիրք մը, Շոքոյի մօտ (Քուանդիանսիանէ 15 քիլոմէթր դէպի հիւսիս, Սայմացիի ճամբուն վրայ)։ Մեր խազախները Անժամինէ նահանջեցին, հալածուելով Ճաբոնցիներէն մինչեւ Ջանլինի կիրճին արեւմտեան կողմը։ 28ի առտուն, ճաբոնական հրետաձիգ գունդ մը յարձակեցաւ մեր խազախներուն վրայ, երբ ասոնք Այհոյի ձորէն կ'անցնէին։ Ճաբոնցի հետեւակազօրքը չատ նեղուեցաւ խազախներու կրակին տակ։ Ցերեկուան մօտ մեր խազախները ետ քաշուեցան կարգաւորութեամբ դէպի Սայմացի։ Թշնամին կորսնցուց երկու սպայ և 7 զինուոր։

Ամսոյս 30ին Ճաբոնցիք առաջացան դէպի Սայմացի։ Ինքէուի, Քայչուի և Սիօ-Հէյչէնի մօտ հանդարտութիւն կը տիրէ։

Ամսոյս 30ին ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ ռուս զինուորներու և ճաբոնական ջոկատի մը միջեւ, Վականֆօնի մօտ։ Խազախները գրեթէ ամբողջութեամբ փճացուցին ճաբոնական հեծելազօրքերը, բայց ստիպուեցան ետ նահանջել թշնամի խորտընկէցներուն կրակին տակ։ Ճաբոնցիք մեծ կորուստ ունեցան այս ճակատամարտին մէջ։ Մեր կորուստները ճշդուած չեն։ Բայց ունեցանք 1 սպայ և 21 զինուոր վիրաւորեալ։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը, Քինչէուի գրաւման վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ Քինչէուի հարաւային կողմի դիրքը՝ առանց նաւատորմին օգնութեան՝ պաշտպանելու անկարելիութիւնը նկատելով, այդ դիրքը պարզ պաշտպանողական հանգամանք մը ունէր և 1900ին Չինացիներէն առնուած թնդանօթներով զինուած էր, քիչ ռազմամթերքով։

—Զօր. Քուրոբաթքին կը հեռագրէ թէ 150 հոգիէ բաղկացեալ ճաբոնական հեծելազօրաց ջոկատ մը ամսոյս 27ին մօտեցաւ Վաֆանդիանի կայարանին հարաւ արեւելեան կողմը, մինչեւ 8 քիլոմէթր հեռու, բայց արագարար հեռացաւ տեսնելով ռուս սահմանապահները։ Զօր. Քուրոբաթքին այսօր տեղեկագիր մը ստացաւ, որ Քուանտիան-Սիանէ ճաբոնական զօրաց յառաջխաղացութիւնը կը ծանուցանէ (Եալուի հիւսիսային կողմը 35 քիլոմէթր հեռու դէպի Սաիմացի, 30 քիլոմէթր հեռու Մօդիէն կիրճին արեւելեան կողմը, Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկէ Լիաօ-Եանկ տանող մեծ ճամբուն վրայ)։ Տեղեկագիրը կը յարէ թէ այս զօրքերուն թիւը յայտնի չէ։

ԹՈՔԻՕ.—Ռիւթէր այսօրուան թիւով կը ծանուցանէ թէ Ռուսները աճապարանքով պարպեցին Տալնին, քաղաքը քանդելու փորձ փորձելէ ետքը։ Ճաբոնական պահակախումբերը լուր կուտան թէ 100է աւելի տուներ, ինչպէս նաեւ զօրանոցները, մթերանոցները, երկաթուղիի և հեռագրական գրասենեակները վնասուած գտնուած են։ 200 վակոն, տակաւին լաւ վիճակի մէջ, ձեռք անցուած են։ Ռուսները քանդած են մեծ քարափը, և նաւահանգստին մուտքը փակած են չոգենաւեր խորտակելով։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Զօր. Օքուի բանակը անմիջապէս գրաւած է Տալնին։

—Զօր. Օքու կը տեղեկագրէ թէ Ճաբոնցիք Մայիս 30ին Բ. օր գրաւեցին Տալնին։ Նաւահանգստին աւազանները և ամբարտակները, բացի մէկէն, անվթար գտնուեցան, ինչպէս նաեւ զօրանոցները, հեռագրատունը և կայարանը։ Աւազաններուն մուտքին վրայ փոքր չոգենաւեր խրած են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայէ կը հեռագրուի Մորնինկ Բօսթի թէ ճաբոնական բազմաթիւ փոխադրանաւեր զօրք ցամաք կը հանեն Քորէայի հիւսիս-արեւելեան եզերքին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէ քաշուած հեռագիրի մը մէջ, որ Նունշանի բլուրներուն վրայ ճակատամարտին մէջ Ճաբոնցիներուն և Ռուսներուն կրած կորուստներուն վրայ կը խօսի, ըսուած է թէ Ճաբոնցիներուն գրաւած ռուսական թնդանօթներուն թիւը 20էն աւելի է։

ԹՈՔԻՕ.—Տէյլի Թէլէկրաֆ կը ծանուցանէ թէ Նունշանի ճակատամարտին վրայ Զօր. Օքուի տեղեկագիրը կ'ըսէ. — Յարձակումը սկսաւ Մայիս 25ի առտուն։ Կէս գիշերին, Քինչէու քաղաքը առնուած էր։ Քիչ ետքը յարձակումը սկսաւ Նունշանի բլուրներուն դէմ, Մայիս 26ի առտուն, Ռուսներուն յամառ դիմադրութեան և ճաբոնական հրետանիներուն ռազմամթերքի պակասութեան պատճառաւ, մեր կացութիւնը վտանգաւոր կը դառնար, երբ ճաբոնական մարտանաւերը, Քինչէուի ծոցէն, ճաբոնական բանակին գործողութեան օգնելով, վերսկսան ռումբ տեղալ Ռուսաց ձախ կողին վրայ։ Զօրաբաժինը այն ատեն ինքն ալ յարձակեցաւ Ռուսաց այդ կողին վրայ և յաջողեցան յարձակմամբ առնել բլուրը։ Ճաբոնական Ա. և Բ. զօրաբաժինները դիրքընդխառն կռուելով թշնամիին հետ, ռուսական միւս դիրքերը գրաւեցին, վանելով թշնամին որ խուճապով նահանջեց։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Պատերազմական վիճակին համապատասխան միօրինակութիւն մը ներմուծելու համար Պալթիկի նաւատորմին մէջ, Քրոնշդատի նաւահանգստին հրամանատարը Պալթիկի նաւատորմին և նաւահանգիստներուն ընդհ. հրամանատար անուանուեցաւ, այսպէս ստանձնելով Ռէվալի, Զվէպօրկի և Լիպաւի նաւահանգիստներուն, ինչպէս նաեւ Պալթիկ ծովու ռուսական բոլոր նաւային ուժերուն հրամանատարութիւնը։

ԹՈՔԻՕ.—Ծովակալ Թօկօ երէկ Բորթ Արթուր ղրկեց 4 թնդանօթակիր 2 թորփիլահալած և 2 թորփիլանաւ, որոնք ծովեզերեայ մարտկոցներուն բուռն կրակին հակառակ կրցին ստուգել թէ Ռուսները ելեկտրական լոյսի նոր կայան մը հաստատած են Լիաօ-Թիշանի հրուանդանին երկու նոր ամրոցներէն մէկուն վրայ։ Ռուսական ռումբ մը թնդանօթակիրներէն մէկուն հանդիպելով, ենթասպայ մը սպաննուեցաւ, նաւազ մը վիրաւորուեցաւ և թնդանօթ մը վնասուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Բորթ Արթուրի պաշարումը եւրոպական յունիսին պիտի սկսի։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսական տեղեկագրերը մայիս 26ի և 27ի ճակատամարտներուն մէջ Ճաբոնցիներուն կորուստները իբր 10,000 հոգի կը հաշուեն, որոնց մէջ բազմաթիւ սպաներ կան։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կարգ մը լրագիրներ հեռագիր մը կը հրատարակեն ծանուցանող թէ օգնական զօրագունդ մը Բորթ Արթուրի վրայ կը քալէ։ Տէյլի Մէյլի խօսքին նայելով, Զօր. Քէլլէր, 50,000 հոգիէ բաղկացած բանակի մը գլուխը անցած, պիտի ջանայ Քուրոքի և Օքու զօրավարներու բանակներուն հաղորդակցութիւնները կտրել։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Երկրորդ նաւաբաժինը որ յունիսի վերջը պիտի մեկնի Ծ. Արեւելք 45 մարտանաւերէ պիտի բաղկանայ։

ԹՈՐԻՆՕ. — Իտալական արտաքին գործոց նախկին նախարար Պառոն Պլան մեռաւ։

[Մ. Պլան Սավուայի հին մէկ ընտանիքին կը պատկանէր։ Միջոց մը Պոլսոյ իտալական դեսպանութիւնը վարած էր որմէ ետք եղած էր Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար.—Ծ. Խ.]

ՊԵՇԹԱ. — Աւստրեան պատուիրակութիւնը ընդունեց պատերազմական ելմտացոյցը ինչպէս նաեւ բանակին համար խնդրուած 88 միլիոնի արտասովոր վարկը։

— Պատերազմական ելմտացոյցի վիճաբանութեան պահուն պատերազմական նախարարը նորէն յայտարարեց Աւստրեան Պատուիրակութեան նիստին մէջ թէ արտասովոր վարկերու միակ նպատակն է վերակազմել բանակին հրետանիները և այժմու մարտանաւերուն տեղ նորեր դնել։ Կառավարութիւնը ջանաց անհրաժեշտ պէտքերը միայն գոհացնել, բայց ոչ մէկ պատերազմական նախարար կրնայ ըսել թէ նոր պահանջ չպիտի ըլլայ մօտաւոր ժամանակի մէջ։

ՀՌՈՄ. — Կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ հինգշաբթի օր, իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Պիոս Պապը յայտարարութիւն մը պիտի ընէ ֆրանսական կառավարութեան և Վատիկանի միջեւ ծագած վէճին նկատմամբ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Ամերիկեան նաւաբաժնէն յածանաւ մը այսօր Թանժէ հասաւ, Մ. Բէրտիքարիսի ազատումը պահանջելու համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին Տ. Գրիգորիս, Տ. Վահրամ ու Տ. Գաբրիէլ Սրբազանները և Տ. Կարապետ Սեթեան ու Տ. Յովհաննէս Շահպազեան Ա. քհ.ները. իսկ Քաղ. Ժողովէն միայն Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։ Խառն Ժողովը լիագումար նիստ չունենալով՝ Երուսաղէմի խնդիրը ուրիշ նիստի վերապահեց, ինչպէս նաեւ Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին Ապրիլ 29 թուակիր մէկ գրութիւնը։ Ժողովը միայն օրակարգին խնդիրներուն վրայ խորհրդակցութիւն կատարեց։

ՍՂԸՐԴԻ Քաղ. Ժողովի անդամներէն երեքը հրաժարած ըլլալով՝ և անոնց հրաժարականը Գաւառ. վարչութենէն ընդունուած ըլլալով, անոնց տեղ հետեւեալները ընտրուած են։ Տեարք Յակոբ Փանոսեան, Յակոբ Գէորգեան և Յակոբ Պասմաճեան էֆէնտիները։

ՎԱՆԱՑ Երամեան վարժարանին յոբելեանին հանդէսը յետաձգուած էր յառաջիկայ տարուան։ Այս անգամ Վանայ պաշտ. տեղապահ Տ. Սահակ եպս. և տեղւոյն Քաղ. Ժողովը գրով մը Պատրիարքարանի բացատրած են յետաձգման պարագաները, որոնք լոկ նիւթական են։ Այս առթիւ նոյն վարժարանին ի նպաստ Պոլսոյ մէջ կատարուելիք նուիրահաւաքութեան համար յանձնաժողով մը կազմած են որ նոյն նպաստի գործը յառաջ պիտի տանի մայրաքաղաքիս մէջ։

ՏՆՏԵՍ. Խորհուրդը երէկ չգումարուեցաւ իր անդամներուն բացակայութեան պատճառաւ։ Միայն Շիրինեան և Քիւրքճիխանլեան էֆէնտիները եկած ըլլալով զբաղեցան կարգ մը հաշուական խնդիրներով։

ՊԷՊԷՔԻ գերմանական Որբանոցին տնօրէն Մ. Ռուցլէր գրով մը հրաւիրած է Ս. Պատրիարք Հայրը ներկայ գտնուիլ՝ Որբանոցին տարեկան հարցաքննութիւններուն՝ որոնք տեղի պիտի ունենան առաջիկայ հինգշաբթի օր։

Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն ներկայ պիտի գտնուի Տ. Գրիգորիս արք. Յովհաննէսեան։

ԽՆՈՒՍԻ առաջ. փոխանորդ Տ. Մեհրուժան վրդ. վիճակին կրթ. և եկեղեց. գործերուն վրայ տեղեկութիւններ տալով, տեղւոյն Ս. Գէորգեան վարժարանին մասին Պատրիարքարանի հոգածութիւնը խնդրած է։

Տ. ԱՂԱՆ ՎՐԴ. Համամճեան որ Տարսոն կը գտնուի, մասնաւոր հեռագիր մը ուղղելով թէ՝ Ս. Պատրիարքին և թէ՝ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոսին, խնդրած է որ ներքին գաւառներու մէջ իրեն հովուական պաշտօն մը տրուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Նրէչեան՝ ընկերակցութեամբ Տ. Եղնիկ վրդ. Պապաեանի երէկ առտու Բերա Բալաս օթէլը երթալով այցելութիւն տուաւ Հայկաշ-

կան պատուիրակութեան պետ Մաչաչիա զօրավարին, որ սիրալիր ու մեծարալից ընդունելութիւն մը ըրաւ Երեցեան Սրբազանին։ Տեսակցութիւնը տեւեց մէկ ժամ՝ ուր գլխաւորաբար խօսեցան Երուսաղէմի կրօնային հաստատութեանց և Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին վրայ։

ԽՆՈՒՍԷՆ ԿԸ ԳՐԵՆ ՄԵԶԻ. — Խնուսի Նորընտիր կառավարիչ Վսեմ. Թահիր պէյ տեղս ժամանեց ապրիլ 28ին և մեծ հանդիսաւորութեամբ ընդունուեցաւ քաղաքիս պաշտօնական անձերուն և ժողովրդեան խուռն բազմութեան մը կողմէ։

Տեղւոյս առաջն. փոխանորդ Տ. Մեհրուժան վրդ. հետեւեալ օրը բարի գալստեան այցելութեան գնաց Ն. Վսեմութեան և ընդունուեցաւ սիրալիր կերպով։

— Թէ՛ տեղւոյս և թէ՛ շրջակայ գիւղերուն վարժարանները թիւով ինն են, որոնցմէ մէկը աղջկանց։ Դպրոցական տարեսկզբին փակուած են Հարամիկ և Բաղքիդ գիւղերուն վարժարանները, նիւթական անձկութեան պատճառաւ։

Դարաչօպանի Ս. Ղեւոնդեան վարժարանը (90 աշակերտ), բացուած 1899 հոկտ. 22ին, տնօրէնութեամբ Սանասարեան վարժարանի սաներէն Վ. էֆ. Թոզաճեանի, երկու տարի վերջ իրեն պաշտօնակից ունենալով դարձեալ Սանասարեանի սաներէն Վ. էֆ. Մատուրեանը. ասոնցմէ առաջինը 4 տարուայ արդիւնաւոր պաշտօնավարութենէ մը ետք, Տնօրէն-ուսուցիչ կարգուեցաւ Խնուսաբերդի ազգ. վարժարանին։

Խնուսի Ս. Գէորգեան վարժարանը (50 աշակերտ), ուսուցիչները՝ Սանասարեանի շրջանաւարտներէն Վ. էֆ. Թոզաճեան և Վ. էֆ. Մատուրեան։ Աղջկանց վարժարան մըն ալ ունեցանք վերջերս, փոխանորդ Ս. Հօր ջանքերուն շնորհիւ, ուր կը յաճախեն 50ի չափ աշակերտուհիներ։ Իսկ տղայոց վարժարանին բացման առթիւ 33 օսմ. ոսկւոյ հանգանակութիւն մը եղած է։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ երեւելիներէն Յարութիւն Արշարունի էֆ. Տէր Մելքոնեան, որ տեղւոյն Նախնական դատարանի օգնական-անդամութենէն վերջերս Ճումայի-Պալայի (Սէլանիկ) Նախնական դատարանի անդամութեան բարձրացած էր, երէկ Բագէի շոգենաւով Մայրաքաղաքս ժամանեց՝ իր նոր պաշտօնատեղին մեկնելու համար։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ մեր գործակալն է Մեծ. Գրիգոր էֆ. Մալխասեան, որուն պէտք է դիմել բաժանորդագրութեան համար։

ՏԻՐԱՆ ՊԷՅ ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

Բարիզեան թերթերը արձագանքը կը բերեն մեզ նորէն այն յաջողութիւններուն զոր ունեցած է Բարիզի մէջ երիտասարդ Հայ թաւջութակահարը՝ Տիրան պէյ Ալիքսանեան։

Լիպըր Բարոլ կը գրէ. — Աբենֆի սրահին մէջ, թաւջութակահար Տիրան Ալիքսանեանի կողմէ երկուշաբթի օր տրուած նուագահանդէսը փայլուն յաջողութիւն մը եղաւ այս նշանաւոր արուեստագէտին համար։ Բուռն ծափահարութեանց արժանացաւ Բամիյլ Շըվիյեարի գեղեցիկ Սօնաթին և Պախի կտորներուն ի յայտ բերումը, որոնց մէջ Ալիքսանեան երաժշտական շատ մեծ դիւրութեամբ կեանք տուաւ երեք ձայներուն։

Փիլ Պլաս կը գրէ իր կարգին. — Երիտասարդ և սակայն անուանի թաւջութակահար Տիրան Ալիքսանեան մեծ յաջողութիւն մը ունեցաւ Հողագործներու Սրահին մէջ տուած նուագահանդէսով։ Մասնաւոր ծափերու արժանացաւ ան Շըվիյեարի Սօնաթին, Պախի երեք կտորներուն, Բամօնտոյի մէկ գործին և Լօքաթէլլիի Սօնաթին մէջ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԿԱՆԿԱՌՆԵՐԸ

Ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր սպառած և խնդրուած կանկառներուն թիւը 21,000ի կը հասնի, սակայն օրուան վերջնական սպառումը հետեւեալ ցանկէն իսկ կրնայ հասկցուիլ։

Էմին Էօնիւ	400
Գատըգիւղ	3700
Բերա	2600
Իւսկիւտար	2600
Գումգաբու	400
Խասգիւղ	200
Պոլսոյ կողմի ճաշարանոց	100
	10,000

Հիւանդանոցի կանկառներուն այս անգամուան պզտիկութեանը համար թէպէտեւ գանգատներ եղած են, սակայն երկու օրէ ի վեր տեղացող անձրեւները մեծապէս նպաստած են անոնց մեծնալուն և քանի մը օրէն աւելի խոշորներ հրապարակ պիտի հանուին։

ԱԶԴ

Յառաջիկայ կիրակի մայիս 23 Էյուպ Ս. Եղիա եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ Ամենապատիւ Տ. Տ. Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել։ Այս առթիւ հիմնադրաց հոգւոյն համար հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի և աւանդական մատաղ պիտի բաժնուի ուխտաւորաց։ Իսկ հետեւեալ երկուշաբթի մայիս 24 ըստ վաղեմի սովորութեան գիւղիս ծերունազարդ Արժանապատիւ Տ. Գրիգորիս քահանայ Թէվէքէլեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ և մուշտակագործ հայ արհեստաւորաց հին և նոր ննջեցելոց հոգւոյն համար պաշտօն պիտի կատարէ։ Ի գիտութիւն բարեպաշտ ուխտաւորաց ծանուցանելով։

Մնամք

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Մ. Մ. ՆԱՐԼԵԱՆ — Ս. Մ. ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ

Տէր եւ Տիկին Երուանդ Տէր Անդրէասեան սրտի դառն ցաւով կը ծանուցանեն մահը իրենց սիրեցեալ զաւկին

ՓՈՔՐԻԿՆ
ՊԱՐՈՅՐ ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆԻ

որ յանկարծական տաժանելի մահուամբ աւանդեց իր հոգին, տասնամեայ ծաղիկ հասակին մէջ, անմխիթար սուգի ենթարկելով իր ծնողքն ու պարագաները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր, Հինգշաբթի, 20 Մայիս 1904, ժամը 3ին (Ը. Թ.), Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին մէջ, ուր փոխադրուած է արդէն հանգուցելոյն մարմինը, եւ անտի պիտի ամփոփուի տեղւոյն Ազգ. գերեզմանատունը։

Իւսկիւտար, 20 Մայիս, 1904

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն ընդունիլ։

Կամուրջէն շոգենաւ կը մեկնի Իւսկիւտար ամէն կէս ժամը անգամ մը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

1 Յունիս 1904

Ֆրանս. 3% Français)	97	65
Րէժի (Tab. Turcs)	362	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	84	25
Երկաթուղի (Lots Turcs)	122	75
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	586	—
Թրանսվալ (Transvaal)	113	—

☛ Տես Խ. ՖԷՍՃԵԱՆ դեղարանի ծանուցումը Դ. Երես։

ՌԵՍՄԻ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Պէյրութ վիլայէթի Տէֆթէրտարըըզըն՝ Էնգարէ վիլայէթի Տէֆթէրտարը Էսպագը սաատ. Էմին Ալի էֆ. հազրէթլէրի։

Գայսէրիյէ սանճաղը մուհասէպէճիլիկինէ՝ Գարահիսարը Սահիպ սանճաղը մուհասէպէճիսի սաատ. Մուհիպ պէյ թային պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Վեհ. Սուլթանին հրամանով, Ճենովայի մէջ օսմ. պատուիրակներուն յանձնուած երկու թորփիլահալածները պիտի կոչուին Ալբակութ և Աքհիսար։ Ալբակութ Պիլէճիկի Եար-Հիսար գիւղախումբին մէկ գիւղն է։ Այս գիւղախումբը օսմ. պատմութեան մէջ մեծ դեր խաղացած է։

Ծովային նախարարութիւնը ծովային 500 քարտէսներ ապսպրեց Անգլիա։

Անգլիացի Նաւազներ.—Առջի իրիկուն Իզմիր օժանդակ յածանաւով Պոլիս ժամանեցին Համիտիյէ յածանաւին և Էրթողրուլ մարտանաւին անգլիացի սպաներն ու նաւազները։ Ծովային նախարարութեան թարգման Մոյիզ պէյ և քանի մը սպաներ շոգենաւ գացին և բարի գալուստ մաղթեցին։ Երկու հրամանատարները Սէլֆօրտ և Բայլ, ինչպէս նաեւ 7 սպաներն ու 3 մեքենագէտները առաջնորդուեցան Պրիսթոլ օթէլը, ուր պիտի մնան կառավարութեան հաշւոյն, և 92 նաւազներն ալ տարուեցան Ծովային նախարարութեան զօրանոցը։ Նոյն օրը կէսօրին ճաշ մը տրուեցաւ նաւազներուն, որոնք երեք անգամ hurra գոչեցին Վեհ. Սուլթանին համար։

*** «Համիտիյէ»ի և «Էրթողրուլ»ի մէջ մէկ տարի պաշտօնավարելու համար 8 մեքենագէտներ պիտի առնուին օսմ. ծառայութեան մէջ։

*** Իզմիր շոգենաւով Պոլիս եկաւ նաեւ դեր-ծովակալ Հիքմէթ փաշա, որ Անգլիայէն Միտիլլի ժամանած էր Օսմ. նորաշէն մարտանաւերով։

ՀԱՊԷՇԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Զօր. Մաչաչիա երէկ այցելեց Կայս. Գանձարանը, Տօլմա Պաղչէի և Պէյլէրպէյիի Կայս. Պալատները։ Կէսօրէն ետք պտոյտ մը կատարեց իր հետեւորդներուն հետ մինչեւ Վերին Վոսփոր, Ծովային նախարարութեան «Մէսերրէթ» շոգեմակոյկով, որ իրենց տրամադրութեան տակ դրուած է։

*** Գրած էինք թէ Մենելիք Կայսր այս պատուիրակութեան հետ Աստղ Եթովպական պատուանշանները ղրկած էր Երուսաղէմի Հայոց Ամեն. Ս. Պատրիարքին, ինչպէս նաեւ Յունաց Պատրիարքին։ Յունարէն թերթերը կը հրատարակեն պատճէնը Մենելիքի նամակին որ կ'ընկերանար պատուանշանին։

«Առիւծ, Յուդայի ցեղին յաղթականը, Աստուծոյ շնորհովը, Մենէլիք Բ. արքայից արքայ Եթովպիոյ.

«Ն. բարձր Ամենապատուութեան, Պատրիարք Սրբոյ քաղաքին Երուսաղէմի և համայն Պաղեստինի.

«Սրբազան Հայր,

«Աննկարագրելի ուրախութիւն զգացինք և փառք տուինք Տիրոջը այն սրբազան և անակնկալ հոգածութեան համար, զոր Սիոնի մայր և սուրբ Եկեղեցին հաճեցաւ ցոյց տալ մեզ նըկատմամբ, իր շատ հեռաւոր զաւակներուն, ղրկելով, յարգելի Հօր Տ. Մէհմէր Ֆաքատայի միջոցաւ, Ս. Փրկչի Խաչը զոր համբուրեցինք պարտական եղած ջերմեռանդութեամբ։

«Բարեբաստ ենք, Ս. Հայր, որ առիթը կը ներկայանայ այս առթիւ մեր անեղր յարգանքներուն և սիրոյն զգացումները յայտնել ձեր բարձր սրբազնութեան, մաղթելով որ Բարձրեալը երկարէ կարելի եղածին չափ ձեր կեանքը, կրօնքին օգտին համար։

«Կը խնդրենք Սիոնի Եկեղեցիին պետէն ընդունիլ մեր պատուիրակին զօր. Մաչաչիաի միջոցաւ ղրկուած Աստղ Եթովպական պատուանշանին Ա. կարգը, իբր մեր բարձր յարգանքին հաւաստիքը։

«Գրուած Ասիս Ապապա, մեր պալատին մէջ։»

ԱՐԵՒԵԼ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Վիեննայէն կը հեռագրին թէ, Արեւելեան երկաթուղիներու Ընդհ. Ժողովը ընդունելով Վարչական Ժողովին առաջարկը, որոշեց հարիւրին 5 այսինքն 20 ֆրանք շահաբաժին տալ։

ԴԵՂԻ ՍԱԿԱՑՈՅՑ.— Դեղարաններու համար միօրինակ սակացոյց մը պատրաստած է, զոր կը քննէ այժմ Պետական Խորհուրդը։ Սակացոյցին համաձայն գիշերը պատրաստուած դեղագիրներէն, եթէ 10 ղր.էն աւելի կ'արժեն 5, իսկ անկէ վար արժողներէն ալ 2 ու կէս ղրուշի յաւելուածական գումար մը պիտի գանձուի, իբր ծախք, գիշերը դեղարաններու մէջ սպասողներու, ածուխի եւայլն։ Իսկ առանց դեղագիրի ծախուած դեղերէն, ինչպէս «Վազըլին», «բարաթիա», «հաթէմ» եւայլն, աւելորդ դրամ չպիտի առնուի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Վեհ. Սուլթանը հրամայեց մէյ մէկ ոսկի պարգեւ տալ այն զինուորներուն, որոնք Գոմանովայի կողմերը, Պայրագլը-Ջիֆթլիկի արօտավայրին մէջ հաւաքուած պուլկար աւազակները ձերբակալելու ատեն մեծ քաջութիւններ գործած էին։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿ.— Ծովային նախարար Ճէլալ փաշա որոշեց Իշխանաց կղզիներուն և Մալթեփէի միջեւ շոգենաւային ուղղակի երթեւեկ մը հաստատել։ Այս մասին համաձայնուած է նաեւ Անատոլուի երկաթուղիին հետ, որուն կառախումբերը պիտի յարմարցուին շոգենաւերուն ժամանակացոյցին հետ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ. — Բարիզի օսմ. յանձնաժողովը հեռագրեց թէ Միացեալ Պարտքին նոր պարտաթուղթերուն տպագրութիւնը բաւական առաջ գացած է։

ԻԶՄԻՐԻ Թաղապետական հիւանդանոցին կից տաղաւար մը կը շինուի վիրաբուժական գործողութեանց համար։

ԲԱՄԲԱԿԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ.—Եգիպտոսի ներսերէն եկած բազմաթիւ տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ ամէն կողմ գոհացուցիչ է բամբակի մշակութիւնը։ Այսուհանդերձ վերջերս տիրող օդին անբարեխառնութեան պատճառով, հունձքը 6 շաբաթ պիտի ուշանայ կ'ըսեն։ Ցորենի հունձքը սկսած է շատ կողմեր. ասոնք շատ լաւ են Ասըմէհի կողմերը։

ԶԻՐԱՇԱՒ. — Սամսոնի առեւտր. սենեակին կազմակերպած ձիարշաւը տեղի ունեցաւ անցած Բշ. օր։ Մրցումներուն մէջ առաջին հանդիսացած ձիերուն տէրերը ստացան մրցանակներ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՃԻՐ.—Երէկ ժամը 6 1/2ին միջոցները ոճիր մը գործուեցաւ, Գումգաբու Հիսար Տիպի։ Նոյն տեղը՝ ծովեզրը, Բաչիտի սրճարանին մէջ Րիզա անուն պարսիկ մը կռուի բռնուեցաւ Իլիա անուն յոյն դատարկապորտի մը հետ։ Րիզա քաշեց դաշոյնը և հինգ հարուածներ տալով հակառակորդին զանազան կողմերուն, փախաւ։ Ոստիկանութիւնը անմիջապէս փնտռեց և վիրաւորը փոխադրել տուաւ ոստիկանութեան հիւանդանոցը։ Սրճարանին մէջ նախնական դարմանները տուին Տօքթ. Ճէվահիրճեան և Ատիլեան էֆ.ները։ Ոճրագործը որ փախած էր, հետապնդուելով, վերջապէս ձեռք տուաւ Սուլթան Պայազիտ։

ՄԱՑԻՍԻ ՄԷՋ ՁԻՒՆ. — Իզմիրի թերթերը կը գրեն թէ Էօտէմիշի լեռները ձիւնով ծածկուած են։

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
206ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ — 1 ՅՈՒՆԻՍ 1904

Նումէրօ	Ֆրանք	Նումէրօ	Ֆրանք	Նումէրօ	Ֆրանք	Նումէրօ	Ֆրանք
1052244	390000	1455305	1250	347363	1000	1381472	1000
165608	25000	904748	»	1395419	»	334372	»
1355031	10000	1247669	»	1446064	»	1355032	»
4902	»	490938	»	218152	»	566588	»
594652	2000	457602	»	76855	»	928110	»
495320	»	1865440	»	1057946	»	52213	»
740552	»	1557601	»	329107	»	1597309	»
1938699	»	1563956	»	1450995	»	1643733	»
1076291	»	1682489	»	1591228	»	1563957	»
471284	»	417518	1000	1405932	»	327290	»
1249167	1250	1814464	»	904747	»	1693167	»
330169	»	1052032	»	194888	»		
1923006	»	888677	»	462658	»		

800 ԱՄՕՐԹԻ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐ

4901— 5	347361— 5	740551— 5	1136076— 80	1579786— 90
49741— 5	354186— 20	742016— 20	1152861— 5	1586631— 5
52211— 5	380356— 60	744401— 5	1160136— 40	1591226— 30
53316— 20	391631— 5	771226— 30	1174376— 80	1597306— 10
72261— 5	409281— 5	784876— 80	1182891— 5	1601041— 5
76851— 5	417516— 20	812016— 20	1196096—100	1601071— 5
84681— 5	448371— 5	834361— 5	1222996-3000	1643731— 5
107871— 5	457601— 5	836216— 20	1227571— 5	1664121— 5
109441— 5	462656— 60	836976— 80	1228356— 60	1682486— 90
117846— 50	463161— 5	888676— 80	1247666— 70	1693166— 70
133541— 5	463281— 5	904746— 50	1249166— 70	1703531— 5
138006— 10	464216— 20	926096—100	1278101— 5	1741486— 90
140746— 50	471281— 5	928106— 10	1300881— 5	1743761— 5
146746— 50	490936— 40	963151— 5	1301756— 60	1757776— 80
165606— 10	495316— 20	967891— 5	1355031— 5	1767481— 5
168566— 70	515741— 5	970746— 50	1370421— 5	1768896—900
171851— 5	521901— 5	986001— 5	1377081— 5	1771001— 5
178726— 30	534156— 60	989316— 20	1381471— 5	1785711— 5
179501— 5	539696—700	989796—800	1390691— 5	1792306— 10
194886— 90	541586— 90	990111— 5	1394086— 90	1799601— 5
201716— 20	555941— 5	994806— 10	1395416— 20	1809551— 5
203971— 5	562131— 5	1041766— 80	1405931— 5	1814461— 5
205616— 20	566581— 5	1049556— 60	1419506— 10	1822091— 5
218151— 5	580781— 5	1052031— 5	1446061— 5	1826181— 5
234116— 20	594651— 5	1052241— 5	1450991— 5	1839166— 70
245191— 5	597316— 20	1053186— 90	1455301— 5	1859166— 70
247516— 20	601796—800	1057947— 50	1455666— 70	1865436— 40
257381— 5	606261— 5	1073991— 5	1457526— 30	1867786— 90
299366— 70	620566— 70	1076291— 5	1501006— 10	1869156— 60
327286— 90	629151— 5	1083961— 5	1524376— 80	1885916— 20
329106— 10	715826— 30	1084926— 30	1540791— 5	1887171— 5
330166— 70	728526— 30	1105061— 5	1557601— 5	1923006— 10
334371— 5	736871— 5	1114681— 5	156395—8 60	1938696—700
344006— 10	740021— 5	1130546— 50	1575111— 5	1960356— 60

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԱՐԻԶ, 1 Յունիս.— Զօր. Քուրոբաթքինի յարձակողականի յատակագիծին համաձայն, որ կը տրամադրէ 200 հազար զինուոր, զօր. Քէլլէր ալ 50,000 զինուորներով դէպ ի Լիաօթունկ կը յառաջանայ, Ճաբոններուն նահանջի գիծը կտրելու և Քուրօքի և Օքու զօրավարներուն հաղորդակցութիւնները խզելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Լիաօ-Եանկի հարաւակողմը մղուած նոր ճակատամարտի մը միջոցին ճաբոնական զօրախումբ մը որ շրջապատուած էր Ռուսերէն բնաջինջ եղեր է. Ռուսք ունին 30 հոգի վիրաւոր ու սպանեալ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ռուսք գրաւեցին նաեւ Թալիէնուանը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռէօթէր կ'ըսէ թէ Ռուսք Նուչուանէ փախչելնէն ետք օդը հանած են Թա-Ֆանկ-Շանկի կայարանը և ամրացած են Նանքուանլինկի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն կը հեռագրեն Մօրնինկ Բոսթի թէ հրապարակ հանուած 80 միլիոն եէնի ճաբոնական նոր փոխառութիւնը ամբողջովին ստորագրուած է Ճաբոնի սեղանաւորական հաստատութեանց կողմէ։

—Ճաբոնական քանի մը մարտանաւեր նորէն ռմբակոծեցին Բորթ Արթուրը և ամրոցներուն ու քաղաքին փոքր վնասներ պատճառեցին։

—Ճաբոնցիք 20,000 կը հաշուեն Բորթ Արթուր գտնուող ռուս զինուորներուն թիւը։ Լիաօթունկի թերակղզին գտնուող ճաբոնական զինուորներուն թիւը 50000 է։

—Բեթերսպուրկէն կը հեռագրեն Թիւթէրի թէ ծովակալ Ալեքսեվ արգիլեր է լրագրական թղթակիցներուն Մանչուրիա երթալ։ Այժմ Մուքտէն գտնուող թղթակիցները չեն արտօնուած Լիաօեանկ երթալու։

* * *

ՄԱՏՐԻՏ.— Ալֆոնսօ Թագաւորը մօտերս Բարիզ պիտի երթայ։

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ
4 ՍԵՆԵԱԿ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՈՀԱՆՈՑ ԵՒ ՊԱՐՏԷԶ
ՀԻԱՆԱԼԻ ՏԵՍԱՐԱՆ
ԲԱՆԿԱԼԹԻ ՓՈՂՈՑ
Դիմել նուչակաւոր ԲԱՌԷ վաճառատան
262 ԹԻՒ.
10—10

ՍԱՆԱՔՕՐԻ ազդը տեսէք Դ. երեսին մէջ

Կարդալ Դ. Երես «Իւնիօն» Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երկու օրէ ի վեր գիները սկսած են բարձրանալ, և այս՝ հակառակ կարգ մը մարդոց և ագէտ խմբագրաց ոմանց կարծիքին թէ՝ ռուսական պարտութիւն մը անկում և կամ ճաբոնական պարտութիւն մը բարձրացում կ'առթէ։ Ինչպէս կը տեսնուի օրուան հեռագիրներէն, Ճաբոնները կը յաջողին, բայց գիները վրայ կը դնեն. ոչ միայն ճաբոնականներունը այլ և ուրիշ ռանտեր և նոյն իսկ ռուսականը, որ պէտք էր անկում կրէր ըստ ոմանց կարծիքին։ Բայց ինչ որ ուրիշ անգամ ալ ըսինք այս տողերուն մէջ, գիները կ'ազդուին միայն այն ժամանակ, երբ, ո՛ և է պարտութենէ կամ յաղթանակէ, հաւանական սեղանաւորական գործողութիւն մը կրնայ ծագիլ, զոր վայրկենաբար կըրնան կռահել սակարանական կամ ջոջ սեղանաւորական դիւանագէտները, այսինքն փարային դիւանագէտները։ Զէ նէ անանկ, Ճաբոնի հաճոյք կամ Ռուսիոյ հաճոյք պատճառելու համար սակերը սանդիմ մը անգամ չեն փոխեր իրենց գիներէն և Սակարաններու մէջ ալ ոչ իսկ մէկը մէթալիք մը անգամ կուտայ մէկ կամ միւս կողմին խաթեր համար։

Մ. ՀԱՑԿԱԶՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ
19/1 Մայիս 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	91.06
Ամենէն բարձր գինը	91.23
» վար գինը	91.05
ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	120.$^{3}/_{4}$
Երեկուան բարձր գինը	121.$^{3}/_{8}$
» վար »	120.$^{3}/_{4}$
Ռուսական	90.80
Ճաբոնական	74.—
Քարաֆ	508.
Քրէտի Ֆօնսիէ Էմիսիօն Ա	282.—
» » » Բ	267.50
Պանք Նաս. Կրէտ.	431.50
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	5.92$^{1}/_{2}$
Րէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	365.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա. Ո.	11.80
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.60
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Օսմ. ոսկին 100 ղր.էն	ղր. փր.
Մէճիտիյէ արծաթ	108.10
Անգլիական ոսկի	110.—
Ֆրանսական ոսկի	87.22
Քրիմէց	51.05
Նոր մէթալիք	103.30
Բօլ	90.15
Ռուպլի թղթադրամ	8.64
Լոնտոն 3 ամիս	110.32$^{1}/_{2}$
Բարիզ »	22.68$^{3}/_{4}$

ԴԱՆԲԼ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

Թարգմանեց

ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԺԶ.

ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

—Այո՛, ո՛րքան տժգոյն, նիհար տղայ մը որ Տիկին Դուսէն թոքախտաւոր կարծեց զայն։

—Ըսի՞ն ձեզի թէ ի՛նչպէս հագուած էր։

—Շատ ողորմելի կերպով հագուած է եղեր։ Կապոյտ կտաւէ տաբատ մը և նոյն գոյն բաճկոնակ մը։

—Աղէ՛կ, պոռաց Բասդրօ։

Յետոյ աւելցուց.—Դուսէն ամուսինները բան մը չկորսնցուցի՞ն ոճիրը գործուած օրը։

—Այո՛, ժամացոյց մը։

—Ճիշտ ան է։

—Ի՞նչ։

—Ժամացոյցը արծաթէ է, այնպէս չէ՞։

—Ճիշտ, բայց ինչէ՞ն գիտէք։

—Քիչ մը առաջ տեսայ ժամացոյցը, բաճկոնակը, տաբատը։

Բասդրօ մանրամասնօրէն պատմեց ինչ որ պատահած էր ոստիկանութեան Քոմիսէրին պաշտօնատան մէջ։

—Արդ, աւելցուց, խնդիրը պարզուեցաւ։ Այն պատանակը որ թիւ 91 տան դռնապանուհիին քով կը գտնուէր սպանութեան միջոցին և գործն այնպէս կարգադրեց որ անոնք իրենց կռնակը բակին դարձնեն, ուրիշ մէկը չէ բայց եթէ սպանիչներուն մեղսակիցը, ինչպէս գուշակած էիք։ Անիկա գողցաւ ժամացոյցը որ կը գտնուէր բաճկոնակին մէջ, վասն զի այդ բաճկոնակը իրն է։ Դուսէն ամուսինները ճանչցան քիչ մը առաջ։

Միլօրտ մտածեց։

—Այո՛, մրմռաց վերջապէս, ոճրին գործադրութենէն ետք իր անհետացումը, գողցուած և բաճկոնակին մէջ գտնուած ժամացոյցը, և նոյն իսկ ժամը, ուր իր ցնցոտիները փոխեց և հագաւ ուրիշ զգեստ մը, անճանաչելի ըլլալու համար։ Ամէն ինչ կը հաստատէ որ այս փոքրիկ թշուառականը դեր մը խաղացած է և պէտք համար գացած է Դուսէն ամուսիններուն խցիկը։

Յետոյ աւելցուց.— Բայց հագուստին լայնութիւնն ու տարօրինակութիւնը խոշոր մէկը ցոյց պիտի տան այս տղահակը, և ասիկա պատուական նշան մըն է մեր մարդոց համար, որոնց իմաց պիտի տամ այս իրիկուն իսկ։

Այս մարդիկը, թանկագին գործիներ, ծանօթ են Բարիզի բոլոր ոստիկաններուն և անոնց օժանդակները կ'ըլլան։ Իրենց պաշտօնն է միշտ պտըտիլ իրենց յատկացուած շրջանակին մէջ, ամէն փողոց, ամէն տուն, ամէն բնակիչ դիտել, կասկածելի վայրերը և հոն յաճախողները նշանակել և վերջապէս ոստիկաններուն տեղեկութիւն տալ այն անձերուն վրայ որոնց երեւոյթը կամ ընթացքը կասկածելի կ'երեւայ իրենց։ Այս մարդիկը, դիտելով դիտելով, ստացած են գրեթէ անվրէպ հոտառութիւն մը, և ամբոխի մը մէջ կը ճանչնան նախկին դատապարտեալները, ո՛րքան ալ ծպտուած ըլլան անոնք։—Դուսէն ամուսինները տեսնելէ առաջ, շարունակեց Միլօրտ, Պլան Մանդօ փողոցի գրաւատունը գացի։

(Շարունակելի)

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 83

Երկու Օրօրոցները

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՊԻՍԱԿԸ

Կը յիշէր իր գեղջկական փոքրիկ տունը, Ժուառի այն խաղաղ անկիւնը, ուր իր աղջկնութեան առաջին երազները հիւսած էր, և որ ապա եղած էր իրեն համար մշտաչարչար կեանքի մը հանդիսարանը: Իր մտքին մէջ կ'արթըննար, մանաւանդ, յիշատակը ա՛յն զարհուրելի գիշերուան, երբ իր ամուսինը ուրուականի մը պէս ներս կը սպրդէր տան դռնէն, և գիրկընդխառն օգորումէ մը ետքը, վայրագօրէն կը յափշտակէր դժբախտ մանուկը:

Եղկելի կինը, անցեալ կեանքին այս դառնութիւններովը լեցուած, կ'արտասուէր լուռ ու անմռունչ:

— Ա՛խ, կը հեծկլտար ձեռքերը գալարելով, այնչափ տառապեցայ և չարչարուեցայ ետքը, դեռ քաշելի՞ք ունիմ եղեր...: Երկրնէ չխնդացի, զաւկէ չխնդացի: Հիմա, սա՛ աւելոր հասակիս մէջ ալ վայրկեան մը հանգիստ չունիմ:

Լուիզ պահ մը կեցաւ մտախոհ ու արտում: Յետոյ շարունակեց.

— Ինչ սեւ գիր է եղեր սա՛ ճակատիս գիրը, Տէ՛ր Աստուած...: Զաւա՛կ ունենալ, և անոր փառքը չվայելել: Աչքերուդ առջեւ տեսնել մէկը, որ իր հօրը և մօրը պարծանքը և ուրախութիւնը պիտի ըլլա՛ր, և սակայն անոր օրինաւոր իրաւունքները կը յափշտակէ ուրիշ մը, որ քու զաւա՛կդ է...: Ա՜հ, չա՛տ դառն բաներ են ասոնք, և հրաշք է, եթէ դեռ չեմ խենթեցած...: Բայց ի՛նչ իրաւունք ունիմ գանգատելու: Այս դժբախտութեանց միակ պատճառը ես եմ: Իմ դատապարտելի լռութիւնս մինչեւ հիմակ անթիւ չարիքներու դուռ բացաւ, ու դեռ կը սպառնայ...:

Տարաբախտ մայրը ցաւագին ակնարկ մը ձգեց Բիէռի դալկոտ դէմքին վրայ, և թարթիչներուն ծայրէն երկու կաթիլ արցունք ինկաւ ձեռքերուն վրայ: Յետոյ յանկարծ ոտքի ելաւ, անկողնին քով գնաց յուզիկ և քանի մը վայրկեանի չափ դիտելէ ետքը զայն կաթողին համբոյրով մը օծեց անոր խարտեաշ գլուխը, ուրկէ բարութիւն և ազնուութիւն կը ճառագայթէր:

Բայց Լուիզ հազիւ շրթունքը հեռացուցած էր անոր ճակտէն, երբ երիտասարդը անակնկալ ոստումով մը ցցուեցաւ, ձեռքը ճակտին տարաւ քանի մը անգամ, և զարմացական ակնարկ մը ածեց իր շուրջը: Ապա ինքզինքը մօրէ մերկ և վերմակներու մէջ փաթթուած տեսնելով.

— Բայց ո՞ւր եմ ես, գոչեց թըրթռուն ձայնով մը, ինչո՞ւ մերկացուցեր են զիս...:

Հէք երիտասարդը նորէն ակնարկ մը ձգեց իր շուրջը, և ձեռքերովը իր մարմինին զանազան մասերը զննեց, ապահով ըլլալու համար թէ մղձաւանջի մը ենթակայ չէր: Այդ պահուն նշմարեց նաեւ Լուիզը, որ իրեն կը նայէր արտասուաթոր աչքերով:

Բիէռ քիչ մը աւելի շփոթեցաւ անկողնին վրայ, և խիստ մեղմ ձայնով մը.

— Ո՞վ էք դուք, տիկի՛ն, հարցուց:

— Օտար մը չեմ, զաւա՛կս, պատասխանեց Լուիզ խանդաղակաթ դողդոջ ձայնով մը, ձեր վրայ հսկելու համար հոս կը գտնուիմ:

— Բայց ես ձեզ չեմ ճանչնար և չեմ գիտեր թէ ինչո՛ւ հոս բերած են զիս:

— Դուք զիս չէք ճանչնար, բայց պէտք է գիտնաք թէ վաղեմի ծանօթի մը չափ ձեզ սիրող սիրտ մը կայ ձեր մօտ:

— Կը հաւատամ ձեր խօսքերուն, տիկին, արդէն ձեր դէմքը ցոյց կուտայ թէ ո՛րչափ ազնիւ հոգի մը կը կրէք դուք:

— Շնորհակալ եմ ձեր զգացումներէն, բայց նախ ըսէք թէ կրնա՞ք քիչ մը ամփոփել ձեր յիշողութիւնը:

— Կատարելապէս, տիկին: Թէեւ մարմնոյս վրայ ծանր թուլութիւն մը և յոգնութիւն մը կը զգամ դեռ, բայց միտքս ամփոփ է:

— Այդ պարագային մէջ պիտի կըրնաք անշուշտ միտք բերել այն եղեռնական անցքը, որուն զոհ եղաք այս գիշեր:

— Այո՛, այո՛, միտքս է, երկու հոգի վրաս յարձակեցան յանկարծ և զիս գետնէ նետեցին:

— Գիտէ՞ք սակայն թէ որո՛նք էին այդ գարշելի ճիւաղները:

— Ձեզ գիտեր, տիկին, կ'երեւի թէ թշնամիներ ունիմ, որոնք մահու չափ կ'ատեն զիս:

— Այո՛, թշնամիներ ունիք, բայց անոնք խստիւ պիտի պատժուին: Ապահով եղէք:

— Ըսել է դուք կը ճանչնաք զիրենք:

— Սա՛նկ մը...:

— Բայց ի՞նչ գէշութիւն ըրած եմ ես իրենց, Աստուած իմ, ինչո՞ւ այդ մարդիկ կ'ուզեն մեռցնել զիս:

— Ատոնք անշուշտ երեւան պիտի ելլեն մօտ օրէն: Հիմակ ամէն բանէ առաջ ձեր առողջութիւնը պէտք է, տղա՛ս:

— Ձեր մայրական գորովը խորապէս կը յուզէ զիս, տիկին: Կը փափաքիմ գիտնալ նաեւ թէ ո՛վ ազատեց զիս սոյդ մահէ մը:

— Երկու քաջարի ձկնորսներ, որոնք նոյն պահուն կամուրջին տակ կը գտնուէին:

— Դո՞ւք ալ հոն էիք, երբ ձկնորսները հանեցին զիս:

— Հապա՛...:

— Բայց չէի՞ք գիտեր անշուշտ թէ ի՛նչ անցած էր անկէ առաջ:

— Գիտէի, տղաս, ամէն բան գիտէի, սակայն այն ատեն միայն կրցի վրայ հասնիլ, երբ երկու չարագործները գործադրած էին արդէն իրենց վատ նպատակը: Անմիջապէս օգնութեան մարդ կանչեցի, բայց փողոցները ամայացած էին անձրեւին պատճառաւ և ձայնիս արձագանգը միայն պատասխանեց իմ կրկնակի կոչերուս:

— Ըսել է որ առանց զիս ճանչնալու ուզեցիք փրկել իմ կեանքս:

— Արկածեալին օգնել մարդուս պարտականութիւնը չէ՞, տղա՛ս: Ասկէ զատ, ես կը ճանչնայի արդէն ձեզ:

Բիէռ զարմացման շարժում մը ըրաւ, բայց ձայն չհանեց: Լուիզ հետըզհետէ աւելի ոգեւորուելով,

— Այո՛, կը ճանչնայի ձեզ, շարունակեց, և եթէ քանի մը վայրկեան ես սպասէիք Լիւքսըմպուրկի պարտէզին առջեւ, այս ահեղ վտանգէն զերծ պիտի մնայիք ապահովաբար:

— Ա՜հ, հառաչեց երիտասարդը զարմացումէ զարմացում գլորելով, դուք ամէն մանրամասնութիւն գիտէք, դուք ամէն բան տեսեր էք ո՛րին գործուելէն առաջ:

(Շարունակելի)

ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ԳԱԳՄԱՃԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, թիւ 7

ճիշդ Սրճեր վաճառատան դիմաց

Համբաւաւոր եղած այս վաճառատունը, որ 20 տարիներէ ի վեր մեծ համբաւ չահած է հարսանեկան մոմերու, մկրտութեան հագուստներու, կանանց և օրիորդաց գլխարկաշինութիւններու մէջ, այս անգամ աւելի ընդարձակելով իր գործառնութիւնները, վերոյիշեալ վաճառատունը փոխադրուած է:

Այս առթիւ բոլորովին տարբեր դիւրութեամբ և գիներու տարօրինակ աժանութեամբ կը պատրաստէ ամենաաքանչելի զարդարուած մոմեր որ միշտ պատրաստ կը գտնուի 30, 40 ղրշէ աւելի, զանազան կառնիններու և ձեւերու տակ: Ուստի միշտ օգտուելու համար գիներու ահագին տարբերութենէն, նախ դիմեցէք վերոյիշեալ վաճառատունը, ուրկէ չափազանց գոհունակութեամբ դուրս պիտի ելնէք: Մի՛ խաբուիք, ուրիշ տեղ ճիւղ չունի և բուն իսկ հեղինակին դիմեցէք:

Կը գտնուին ամէն տեսակ լէմօնի ծաղիկներ, մետաքս հիւզ, կըլանտ քօղք, ձեռնոց, ծանր սնտուկ, արծաթապատ ափսէ եւն. եւն:

Մկրտութեան հագուստներու նոր տեսակներ կը գտնուին սիւզէնիյի, պրօտէյի, մետաքս օթօմանի, սաթէն լիւքսի և լիւիզինի վրայ ծանր բանուած խիստ աժան գիներով:

Կանանց գլխարկաշինութեան մէջ եւս Պոլսոյ կողմը միայն մէկ հատիկ ըլլալով, այս ճիւղին մշում տալու համար ամէն ջանք և զոհողութիւն ի գործ դրած է շնորհիւ իր առաջնակարգ մօտիսթներուն և Բարիզի ամենէն ընտիր գործարաններէն բերել տուած վերջին նորաձեւ պայրանաց ճոխութեան և ազնուութեան:

Ուստի կ'արժէ անգամ մը այցելել նախ վերոյիշեալ վաճառատունը որ մեծ դիւրութիւն մը ըսել է Պոլսոյ կողմը իգական սեռին համար: Կը մղի Բերայի էն առաջնակարգ վաճառատուններու հետ, կը փափագի խիստ աժան ծախելով յաճախորդ չահիլ: Կը գտնուին նաեւ փետուրներ, էգրէթ թաւիչ, վուալէթներ, նաեւ մանչ տղայոց բազմատեսակ գլխարկներ:

Պատրաստ կը գտնուին դարձեալ ծանր տեսակ խարճեր, կարնիթուրներու, թանթելայ և քօրթէլաններու մեծ հաւաքածոյ, բօնժէ, թաֆթայ, մուսլին տը սուա, սաթէն լիպէրթին, լիւզին, քրէփ անկլէ, ֆիչու, ճանտ Պրօտէ, օրիորդաց օժիտի համար ճերմակեղէնք, քօրսէ անուշահոտ նիւթեր, ձեռագործի վերաբերեալ ամէն տեսակ նիւթեր, սալօններու համար ծանր տեսակ ծաղկեայ էթաժէրներ, մեծ թաւիչէ տերեւներ (սագսիներ, կողովներ): Ուստի փութացէք դիմելու սոյն հաստատութեան վաճառատունը:

Capsules de Santal Salolé [Colol]

Ա. ԳՕԼՕԼԵԱՆԻ ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԻ ԳԱԲՍԻԼ

Հին և նոր ջերմամիզութիւն (կութ միլիթէա) միզանցքի նեղնալ, միզամանի բորբոքում, կը բուժուին միմիայն Ա. Գօլօլեանի պատրաստած Սանթալ Սալօլէի գաբսիւլներով. վայս հաստատելու համար կը բաւէ տուփ մը միայն գործածել:

Գինն է 12 դահեկան

Capsules de Goudron au Baume de Tolu [Colol]

Ա. ԳՕԼՕԼԵԱՆԻ ԽԷՅԹՂԱՆՈՎ ԹՕԼԻՒԻ ՊԱԼԱՍԱՆԻ ԳԱԲՍԻԼ

Հին և նոր (Պրօնշիթ), շնչարգելութիւն (ասթմա), էնֆլիւէնձա, հարբուխ և առ հասարակ կուրծքի ամէն հիւանդութիւն կը բուժուին Ա. Գօլօլեանի պատրաստած խայծղանախառն Թօլիւի պալասանի գաբսիւլներով:

Գինն է 5 դահեկան

Pilules Afiyette

ԴԵՂԱՀԱՏ ԱՖԻՅԷԹ

Մշտատեւ պնդութիւն, դժուարամարսութիւն գլխու ցաւ, ախորժակի նուազում, տեռատեսութիւն (մայասըլ) մաղձ (սաֆրա) ընդհանրապէս պնդութենէ նեղուողներուն ախտանշաններն են. այս տեսակ հիւանդութիւնները կանխելու համար կը բաւէ Ա. Գօլօլեանի պատրաստած Աֆիյէթ դեղահատները գործածել:

Տուփն է 5 դահեկան

Վերոյիշեալ դեղօրէից ընդհանուր վաճառատեղին է, Կ. Պոլիս, Պաղչէ Գաբու, չաքարավաճառ Հաճի Պէքիրի դէմ ծխավաճառ և մսավաճառի խանութներուն վրայի յարկը Ա. Գօլօլեանի Օսմանեան դեղօրէից պատրաստութեանց ընդհանուր մթերանոցը, թիւ 19:

10—3

ՏՕՔԹ. ԹԻՒՐԱՊ

Ամրան եղանակին առթիւ ըստ առաջնոյն հիւանդ կ'ընդունի,

Երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը ժամը 4էն 9 (Ը. Թ.), Բերա, Մեծ Բարմագ-Դարու, Միսք փողոց թիւ 6.

Իսկ միւս օրերն ալ Մեծ Կղզի, իր բնակարանը դիմող բոլոր հիւանդները:

24—11

Տէր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱՑՍԻՐԵԱՆ

Լ՚ՈՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՅԱԹ ԻՉԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829 ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԳԸԼԸՆՄԸՇ

Մէրքէզի իտարէսի — Բարիզտէ, Վանտօմ մէյտանընտա 9 նումերօլը տայիրէի խուսուսիյէրինտէ

ՀԱՅԱԹ ՇՈՒՊԷՍԻ

Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 120,000,000 Ֆր.
1902նին մագպուզաթը 24,000,000 »
Խօտէնէն զիյան 274,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գըյմէթի $21^1/_2$ միլիառ

1828 L'UNION DE PARIS

ԽՕՄԻՒՐ ՇՈՒՊԷՍԻ

Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 161,000,000 Ֆր.
1902 մագպուզաթը 13,000,000 »
Խօտէնէն զիյան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էշեիա 272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ կաթէն միւսաիտ շէրաիթ իլէ Թիւրքիայա սիկուրթա գաբուլ էտէր
ԽՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ շիւպէսի տախի միւթէֆէրրիգ սուրէթլէ վէ խուսուսի
էհվէն ֆիյաթլարլա խօմիւր սիկուրթա իտէր:
ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Օսմանլը Պանգասը» տըր. Թիւրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչին միւտիրիյէթը ումումիյէսի = Սթամպօլտա, Սուլթան Համամնտա, Բաթըրճը Օղլու Բասամը

Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Միւտիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ղալաթատա այրուճա պիր Շիւպէսի օլտուղը կիպի՝ Մէմալիքը Մահրուսէնին հէր թարաֆընտա տախի խուսուսի աժանլարը վար տըր:

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ԲԻՐԼԱՄԻՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարըն մէճմուի	ինկ.	լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	»	»	1,250,000
Թաամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	»	»	410,000

Թիւրքիա շիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Սուլթան Համամ, Գաթըրճը օղլու խան Ն° 43:

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր.
ԻԽԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումպանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընտա նիսպէթէն 100% օլտուղը հալտէ Ուէսթըրնինքի 125% տըր: Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրնին բուգիպլէրինէ թէֆէվվուգ իթթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր:

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Ջէպիէ դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը: Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Ջէպիէի դիմաց:
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՀԱԼԻՍ ՖՐԱՆՍԸԶ ԹՈՒԹԳԱԼ ՏԷՊՕՍԸ

ԹՕՓՏԱՆ ՎԷ ՓԷՐԱՔԷՆՏԷ

ՂԱՅԷԹ ԷՀՎԷՆ ՖԻՅԱԹԼԱ

Մահմուտ Բաշա, Զուհանը խան

ՍՏԱՄՊՕԼ

15—4

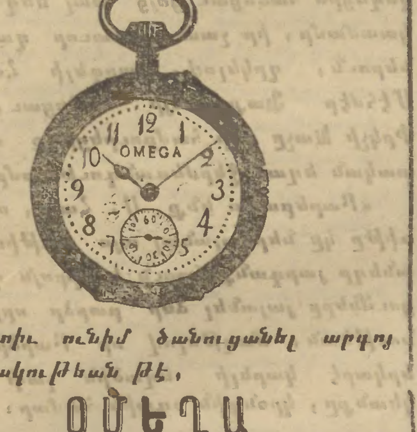

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ,

ՕՄԵՂԱ

գրպանի ժամացոյցներուն մթերանոցը կը գտնուի իմ վաճառատանս մէջ ուր ոսկիէ, արծաթէ, նիքլէ, պողպատէ և նիքէլէ առարկաններու ճոխ պէսպիսութիւն մըն ալ կայ:

Վաճառատուն՝ ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ
Պոլիս

8—3

ԴԵՂԱՐԱՆ

ԽԱՉԻԿ ՓԷՍՃԵԱՆ

261 Մահմուտ Փաշա Պաշի, աղբիւրին կից 261

Սոյն բազմամեայ դեղարանը, այս անգամ նոր կազմակերպութիւն մը ստացած ըլլալով, Խաչիկ Փէսճեանի կողմանէ, քիչ ատենուան մէջ պատիւ ունեցաւ գնահատուիլ յարգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով այս անգամ պէտքը կը զգայ իրեն ուղղութիւնը և նպատակը ներկայացնել հանրութեան:

ՆՊԱՏԱԿ.— Գոհ ձգել իր յաճախորդները՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագիրներու արագ և ճշգապահ պատրաստութեամբ, գիներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ:

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապահովութեան գրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանին սկզբունք եղած են:

Բանակցած է Եւրոպական տուն մը հետ՝ ամէն շաբթու պատուաստի թարմ թիւպեր բերել տալու:

* * *

Ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն յիշենք մասնաւորաբար հանրածանօթ ԲԺԻՇԿ ՍԻԼԱՀՎԷՐՏԻ ԷՖ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. և Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանին մասնաւոր դարմանարանը:

Ատամնաբոյժ Վռամշապուհ էֆ. Թաչճեան եւս ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5 սոյն Դեղարանը կը գտնուի և ակռայի հիւանդութիւնները կը դարմանէ, պատրաստելով նաեւ արհեստական նորբ ակռաներ:

ԴԵՂԱՐԱՆԸ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ

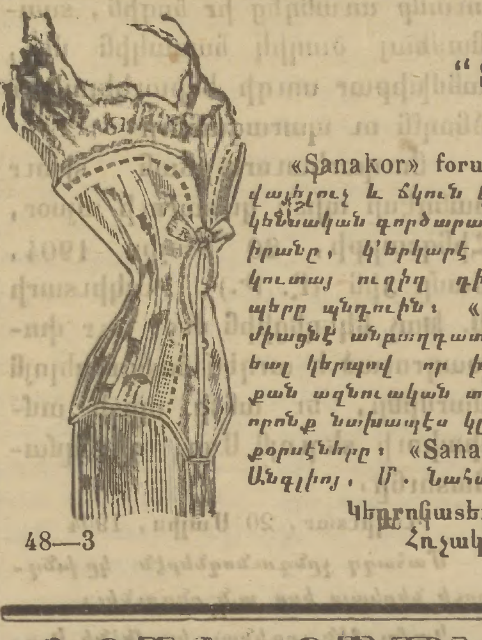

ՍԱՆԱՔՕՐ

"SANAKOR,,

Brévété S. G. D. G.

«Sanakor» forukն իր հանճարեղ և պարզ շինութեամբ վայելուչ և ճկուն կ'ընէ մէջքը, առանց թօզերը կամ ուրիշ կենսական գործարաններ ճնշելու: Այս նոր forukն կը լայնցնէ կուրծքը, կ'երկարէ մէջքը, կը ծածկէ որովայնը և կնոջ կուտայ ուղիղ դիրք մը, առանց պէտք ըլլալու որ կապերը պնդուին: «Sanakor» ծայրայեղ վայելչութեան կը միացնէ անբաղդատելի հանգստութիւնը, ա՛յնքան կատարեալ կերպով որ խանդավառութեամբ ընդունուած է որքան ազնուական տիկիններէ, այնքան փափկակազմ անձերէ որոնք նախապէս կը գործածէին առողջապահական բուռած քօրսէները: «Sanakor» մենաշնորհ եղած է Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Մ. Նահանգաց, Գերմանիոյ և Պելճիոյ մէջ:

Կեդրոնատեղի

Հռչակաւոր ԲԱՌԷ վաճառատունը

Բերա թիւ 262

48—3

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆի վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաեւ մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով: Կը գտնուին նաեւ հոն հարսի կիւլանտ, քօղք, քօղքի սնտուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փետուր, եւն. եւն. եւն.:

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Ջամիջեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաեւ ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ:

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամանճօ խանի տակ, թիւ 86

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՓԱՐԻԶ 1900

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ-ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառաններէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարաֆը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոռտոյի գիտական կաճառէն Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համպուրկի քաղաքապետութեան քիմիագէտ Ս. ԷՆՕՔԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,
ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ